

הפרקליט

מאת דניאל כהן לוי

עפ"י רעיון של פרנץ קפקא

נובמבר 2018

© כל הזכויות שמורות לדניאל כהן לוי | Dcl500500@gmail.com

אין לשכפל, להעתיק, לצלם, להקליט, לתרגם, לאחסן במאגר מידע, לשדר או לקלוט בכל אמצעי אלקטרוני, אופטי או מכני או אחר – כל חומר שהוא מחומר זה. שימוש מסחרי בלשהו בחומר זה אסור בהחלט, אלא ברשות מפורשת בכתב מהמחברת.

המחזה מוקדש
לדורית מקלף ז"ל

דמויות

סוסו לשעבר של אלכסנדר מוקדון שהגיע לעבוד כעורך דין בפרקליטות המדינה במחוז. מעט נוקשה ומסתורי. [הערה: על השחקן שמשחק את בוקפאלוס להיות בעל חזות גופנית יוצאת דופן. כזאת שתשאיר את הצופה עם ספק בנוגע לזהותו]	בוקפאלוס
מאמא, מדאם קארל. מנהלת את פונדק "האביר החצוי". בעלת רגל מעץ, זכר מהמלחמה הקודמת. שורדת.	בעלת הבית
היסטוריון/סופר בדימוס מתגורר שנים בפונדק "האביר החצוי", בעל חיבה לטיפה המרה.	פלס גרין
אלמנה טרייה המתגוררת בפונדק "האביר החצוי".	ביאטריס
נער צעיר ושתקן שבעלת הבית לקחה תחת חסותה. ממעט בדיבור.	ניקולא
קצין הפרקליטות הצבאית, מחזר אחרי ביאטריס מאז התאלמנה.	אבן שור
	חייל
	אסיר א
	אסיר ב
	שופט
	טבח

עלה לראשונה בתאטרון החאן, בירושלים, מאי 2018

מחזה ובימוי: דניאל כהן לוי | תפאורה: שני טור | תלבושות: אולה שבצוב | מוסיקה: אורי פרוסט | תאורה: רוני כהן | תנועה: טולה דמארי | ליווי דרמטורגי: יגאל זקס | משתתפים: אריה צ'רנר, נטלי אליעזרוב, דודו בן זאב, כרמית מסילתי קפלן, יוסי עיני, יובל אורון, שמעון מימרן, איתי שור, אמיתי זיו/גלעד לדרמן

1. פרולוג – נאום הפרקליט.

חירותו של האדם נמדדת בציות לחוקים. לא משום שהם נכפים עליו, אלא משום שהוא בוחר בהם. החוק רבתי, מאחד אותנו מפרטים בודדים, לחברה. ולפניו כולם שווים. אנו מקבלים על עצמנו את החובות על מנת שנוכל ליהנות מהזכויות. אל לנו ללכת שולל אחרי תחושות צדק פרטיות, הרי מה שבעיני אחד הוא צדק לאחר הוא עוול, וסופנו שנאבד את חירותנו/החירות במלחמות אכזריות בשם הצדק הפרטי. לכן רבתי, בבואכם להכריע היום, זכרו שעל כל פסק דין לשמש תזכורת, שאנחנו בוחרים, בכל יום מחדש, לקחת חלק במרקם העדין של החברה האנושית.

2. פונדק "האביר החצוי", בשעת לילה.

[שעת לילה, החלל המרכזי שבו מתאספים בדרך כלל הדיירים חשוך. לבמה נכנס פלס גבר בשנות השישים לחייו מעט מוזנח, ניכר שהוא יודע מה הוא עושה למרות שפעולותיו מגושמות. הוא מגשש בזהירות בין הרהיטים הפשוטים שמפוזרים בחדר, מידי פעם נתקל בדבר מה ומשמיע קול אנקה חרישי. הוא מתקדם לכיוון אחד הארונות בעומק הבמה, מוציא מתוכו בקבוק יין ומתיישב ליד משחק שח שהופסק באמצע על אחד השולחנות, הוא מהסס בנוגע למהלך הבא. ברגע שהוא פותח את בקבוק המשקה כדי ללגום ממנו, נשמעת דפיקה רחוקה על שער הכניסה לפונדק. פלס נבהל, חיילי השח מתפזרים, הבקבוק כמעט מחליק מידו, אך ברגע האחרון הוא תופס אותו ונושם לרווחה. הוא ממתין כמה רגעים בלי לזוז. דפיקה נוספת נשמעת, דחופה יותר]

בעלת הבית: [מבחוץ] רגע!... ניקולא! אתה שומע? [פלס נדרך. מחביא את הבקבוק בין בגדיו. נכנסת בעלת הבית, אישה קשה ועצמאית. יש לה רגל עץ והיא מתקדמת לאט לרוחב הבמה] ניקולא. [קוראת החוצה] רגע. [מצלצלת בפעמון וקוראת שוב לפנים הבית] ניקולא? ... הכל אני צריכה לעשות. [בקול] ניקולא! [לפתע רואה את פלס, לרגע היא נבהלת] אה! זה אתה! אידיוט! [דפיקה נוספת] רגע! [נכנס נער לבוש בבגדי שינה, שערו סתור, ניקולא. נער שתקן שספק לעיתים אם הוא מבין את המתרחש סביבו] ניקולא סוף סוף, יש מישהו בשער.

ניקולא: אה.

בעלת הבית: קדימה, תראה מי שם. [ניקולא מדדה החוצה בעצלתיים, בעלת הבית חוזרת להביט במבט חמור בפלס] למה אתה ער?

פלס: אני מחפש השראה.

בעלת הבית: במזווה?

פלס: אני לא בררן.

[בעלת הבית מביטה בו בזלזול, היא מתכוונת לענות אך ניקולא חוזר, מעט ערני יותר]

- ניקולא: יש שם מישהו. [מגיש לה פתק]
- בעלת הבית: [לוקחת את הפתק] זה קטן נורא, אני לא... [נותנת לפלס את הפתק] תקרא!
- פלס: [מקריא] ד"ר בוקפאלוס. [מביט בניקולא] הוא נתן לך את זה? [ניקולא מהנהן, פלס מגחך]
- בעלת הבית: מה הוא רוצה, חדר? [ניקולא מהנהן] אמצע הלילה. [מושך בכתפיו]
- פלס: [לעצמו] ד"ר בוקפאלוס. [צוחק, מוציא פנקס ורושם בו]
- בעלת הבית: מה מצחיק?
- פלס: בוקפאלוס היה הסוס של אלכסנדר מוקדון.
- בעלת הבית: אז מה?
- פלס: אז נראה שהסוס של אלכסנדר מוקדון, צריך חדר.
- בעלת הבית: שוב שתית?
- פלס: מה פתאום.
- בעלת הבית: סוס שרוצה חדר?
- פלס: כולם צריכים לישון.
- בעלת הבית: סוסים לא ישנים. [לניקולא] תגיד לו שיבוא מחר.
- פלס: מה עם העוצר?
- בעלת הבית: לא ענייני. אם הוא סוס שילך לאורווה.
- [לפתע נכנס בוקפאלוס, מרשים וגבוה. קולו חזק ונמוך יותר מהצפוי, הוא מדבר במתינות.
יש לו שתי מזוודות גדולות. במהלך התמונה ניקולא מביט בבוקפאלוס בסקרנות]
- בוקפאלוס: ערב טוב, נתתי לילד את הכרטיס שלי, אבל הוא לא חזר, לא הייתי בטוח שהבין. אני מחפש חדר ללון בו.
- בעלת הבית: בשעה כזאת?
- בוקפאלוס: אני מגיע בשליחות הפרקליטות הראשית, מהמחוז השביעי. חילוף כח אדם בגלל הגיוסים. [בעלת הבית לא עונה] בעבר הייתי כאן.

- בעלת הבית: לא זכור לי.
- בוקפאלוס: זה היה מזמן.
- בעלת הבית: מאוד מזמן. עבשיו אין חדרים. תחזור מחר.
- בוקפאלוס: ומחר יהיו?
- בעלת הבית: אולי. [בוקפאלוס מהסס ואז פונה לצאת]
- פלס: הוא לא יכול לצאת. [בוקפאלוס מביט בו] יש עוצר. חוק חדש בגלל המצב.
- בעלת הבית: אל תתערב. [לבוקפאלוס] מחר.
- בוקפאלוס: [לבעלת הבית] אם יש עוצר, אני לא –
- בעלת הבית: לא ענייני. [פונה ללכת]
- פלס: עניין זה יחסי, כמו כלכלה. הכל שאלה של ביקוש... [משלב ידו בידה של בעלת הבית] מה עם החדר בקצה המסדרון?
- בעלת הבית: מה אם לא תדחוף את האף?
- פלס: הוא ריק כבר הרבה זמן.
- בעלת הבית: [מהססת, מביטה בבוקפאלוס] זה חדר יקר.
- פלס: אין מה לדאוג, הוא עובד מדינה. [מציץ בבוקפאלוס]
- בעלת הבית: עורכי דין זה רק צרות.
- בוקפאלוס: אני רק צריך מקום לישון.
- [שתיקה דקה]
- בעלת הבית: התשלום מראש. [בוקפאלוס מניד ראשו, היא מתרצה] ניקולא תביא את המפתחות מהמטבח.
- [ניקולא יוצא]
- בוקפאלוס: אני מודה לך.
- בעלת הבית: לא משנה.

פּלס: היא רק נראית קשוחה, בפנים הלב שלה רך כמו חמאה. פרופסור פלס גרין היסטוריון.

בוקפאלוס: נעים מאוד, דוקטור בוקפאלוס. [פלס צוחק] משהו מצחיק?

פּלס: לא... [צוחק] זאת אומרת בגלל ... אתה יודע... [עושה תנועת חיקוי של סוס]

בוקפאלוס: [מעט תוקפני] סליחה?

פּלס: השם שלך... זה כמו ה – [שוב תנועה של סוס] סוס.

בוקפאלוס: [פאזזה] לא כמו. אני בוקפאלוס.

פּלס: אני יודע.

בוקפאלוס: ה-בוקפאלוס.

פּלס: ה-ה...?

בוקפאלוס: ה-ה!

פּלס: אהה... מה? [בוקפאלוס מאשר בניד ראש יחיד] הא! [פלס נרתע אחורה] אבל איך זה אפשרי בכלל –

בוקפאלוס: [מעט בפאתוס] "בחיפוש אחר האמת, עלינו להיות נכונים לבלתי צפוי".

פּלס: אריסטו! בחיי... [לבעלת הבית] הוא בטח גם קורא!

בוקפאלוס: בוודאי.

בעלת הבית: סליחה, אתה סוס או עורך דין?

בוקפאלוס: אני עורך דין.

בעלת הבית: אבל גם סוס?

פּלס: ולא סתם סוס! נכס היסטורי!

בעלת הבית: [ניקולא חוזר, נותן לה את המפתח. בזלזול] היום כל אחד עושה מה שהוא רוצה. [פונה לניקולא] תעזור לי עם המצעים. סוס.

[יוצאים. פלס נשאר לבדו עם בוקפאלוס, הוא מקיף אותו ממרחק בטוח]

פּלס: לא, זה פשוט פנומנאלי! שתדע שבתור היסטוריון, אני מאוד מעריך עדות חיה, כמוך. [מוציא את הפנקס] הדברים שבטח ראית – אם אי פעם תחפש סופר צללים... אבל אולי אני רותם את העגלה לפני הסוס...

בוקפאלוס: [בחומרה] בהחלט יכול להיות.

פּלס: תאר לך להיות בחוד החנית, ברגעים בהם מתרחשת היסטוריה. [מקיף אותו בזהירות, מושיט יד לגעת בבוקפאלוס בחשאי] בחיי כבר לא פוגשים היום דברים כאלה –

בוקפאלוס: [לפתע בהתפרצות] דברים כאלה?

[פּלס נבהל, הוא זז לאחור ומסתיר את האור, צל נגלה לרגע על הקיר ומעביר רעד בגופו של בוקפאלוס, הוא רוקע ברגלו. פּלס נדרך ונסוג]

פּלס: [מנסה להרגיע מרחוק בתנועה יד שתפקידה להרגיע חיה מסוכנת] ששש... לא צריך להתרגז.

בוקפאלוס: [מסנן] חצוף!

[בעלת הבית והילד חוזרים עם המצעים]

בעלת הבית: [לבוקפאלוס, בחומרה] זה בשבילך. ועוד משהו, כאן זה לא אורווה בן? [פּלס כמעט מתפלץ מהאפשרות שבעלת הבית תכניס את בוקפאלוס, הוא מנסה לאותת לה אך היא לא מתייחסת אליו] אני לא מוכנה שיסתובבו כאן, כל מיני... בלי רעש, בלי לכלוך... לא מכניסים לכאן חציר, או קש, או אני לא יודעת מה. ברור?

בוקפאלוס: [מנסה לרסן את עצמו] זאת לא תהיה בעיה.

בעלת הבית: תצטרך להשאיר גם ערבון, [מחווה לעבר השעון] את השעון הזה.

בוקפאלוס: גברתי! אני עובד מדינה, את יכולה לסמוך עלי, אני –

בעלת הבית: אני לא סומכת על אף אחד. ובטח לא על עובדי מדינה, [מבטה נוקב] כך שבמצב שלך, אפילו סוס עדיף. [בוקפאלוס בולע את העלבון, מוריד את השעון ומגיש לה] מכאן ישר, עד הקצה. ניקולא תביא לו את המזוודות. קדימה.

[ניקולא יוצא עם מזוודה אחת בבוקפאלוס אחריה, פּלס תופס את בעלת הבית רגע לפני שהיא יוצאת]

פּלס: [בלחש] מאמא, הוא מסוכן הרבה יותר ממה שהוא נראה, צריך להיזהר –

בעלת הבית: כל עוד הוא משלם מראש, זה לא ענייני. ובטח לא עניינך.

פלס: לפחות לא צריך לסדר את המיטה... [בעלת הבית לא מבינה] הם ישנים בעמידה.

בעלת הבית: [לפתע רצינית] אף מילה על זה. לא חסרות לנו צרות. [פלס מסמן שפיו נעול]

[בעלת הבית יוצאת, פלס מוציא את הפנקס כדי לרשום, ניקולא חוזר לקחת את המזוודה השנייה, פלס עוצר אותן]

פלס: פססס... הוא אמר משהו? [ניקולא מושך בכתפיו] ילד תקשיב לי טוב. [תופס אותו בכתפיו]

פעם בחיים שלך – תקשיב! מה שלא יהיה אל תעמוד מאחוריו, ברור? [ניקולא שותק]
אתה בכלל יודע מי זה? זה הסוס של אלכסנדר הגדול! [אין תגובה] הסוס הכי קטלני בעולם! אתה יודע כמה אנשים הוא כבר הרג... מספיק שאתה רק מנסה להתקרב – פאח! בעיטה אחת לראש וגמרנו! זה סוס פרא אמיתי. היחיד שהצליח לאלף אותו היה אלכסנדר מוקדון. [רומז לניקולא להתקרב] כשהוא היה ילד, ממש בגילך. כולם אמרו שאי אפשר לאלף את הסוס הזה, אבל הוא התעקש. הוא צפה בו ימים על גבי ימים, ואז ערב אחד כשהשמש החלה לשקוע הוא גילה את הסוד שלו. הסוס הזה הרג מפני שהוא פחד, אבל לא מאנשים ואפילו לא מהמוות, אלא... [מתקרב אליו, כמעט בלחש] מהצל של עצמו. [צל חולף על הקיר מעביר רעד בניקולא] כל פעם שהוא רואה את הצל שלו, פאח! הוא חייב להרוג. ברגע שאלכסנדר הבין את זה הוא קפץ עליו והדהיר אותו לכיוון השמש. וככה הוא הצליח לאלף אותו! אתה מאמין? לא פלא שאחר כך הוא כבש את כל העול –

בעלת הבית: [מבחוץ] ניקולא! נו כבר ילד!

פלס: קדימה. ותזכור רק אל תעמוד מאחוריו!

[ניקולא יוצא. פלס מביט סביב מוציא בקבוק יין ושותה ממנו בלגימות גדולות, מזמזם לעצמו. לפתע נכנסת ביאטריס אלמנה צעירה שגרה גם היא בפונדק. יש לה כוח כמעט מאגי על פלס והיא לא מהססת להשתמש בו]

ביאטריס: [מבהילה אותו] מה אתה מחביא?

פלס: [מסתיר את הבקבוק] אח! ביאטריס, פרח שלי. [מתקרב אליה] לשים אותך באגרטל ולהסתכל עלייך כל היום.

ביאטריס: [הודפת אותו בעדינות] כן. מה היו הרעשים?

פלס: [פלס נזכר לפתע, מסמן לה להנמיך את הקול] אני לא יכול לספר. [מסמן לה להתקרב, לוחש בחוזקה] זה סוד!

- ביאטריס: [מתרחקת ממנו] כמה שתיתי?
- פלס: לא שתיתי כלום. [מוציא את הבקבוק] רוצה? [לוקח לגימה, ביאטריס לוקחת לו את הבקבוק]
הי! רגע, לא סיימתי. [ביאטריס מביטה בו] אני לא אומר כלום! שפתיי חתומות.
- ביאטריס: אז בטח לא תצטרך את זה יותר. [פונה לצאת עם הבקבוק]
- פלס: בסדר, בסדר. [נעצרת] אבל את מבטיחה שאת לא כועסת, כי אני לא עשיתי כלום!
[מביטה בו, הוא מתקרב אליה] הגיע אחד... והיא מראה לו את החדר שנשאר... אבל הוא רק בא לישון פה. למרות שהם לא ישנים... זאת אומרת הם כן, אבל בעמידה...
אני חושב... צריך לבדוק את זה... [מוציא את הפנקס]
- ביאטריס: מי לא ישן?
- פלס: [בעודו רושם] ד"ר בוקפאלוס.
- ביאטריס: מי?
- פלס: הסוס לשעבר של אלכסנדר מוקדון, בכבודו ובעצמו.
- ביאטריס: מה?
- פלס: [סוגר את הפנקס] בקיצור הלילה עבר לגור איתנו סוס היסטורי! [מנסה להתקרב אליה כדי להגיע לבקבוק]
- ביאטריס: [שמץ אכזבה] כל המהומה בשביל סתם סוס?
- פלס: לא סתם סוס, סוס-עורך דין.
- ביאטריס: עורך דין?
- פלס: לא... רגע... ד"ר שהוא סוס! [צוחק, ביאטריס מביטה בו בזלזול, הוא מרצין] הסוס הכי מסוכן בעולם. [ביאטריס לא מתרשמת] בבעיטה אחת הוא יכול לנפץ גולגולת! מקודם הוא כמעט שבר לי את הראש מזל שזזתי, בחיי...
- ביאטריס: [הודפת אותו] אתה מסריח.
- פלס: חכי עד שתראי אותו, פרא אציל! אומרים שמי שיצליח לרכב עליו ישלוט על כל העולם!

- ביאטריס: [ביאטריס מביטה לכיוון החדר] מה, הוא סוס, סוס? עם כל ה...? עם הכל?
- פלס: כן, זאת אומרת... אהה... הוא... גבוה... וצריך מאוד להיזהר... [ביאטריס פונה לצאת] רגע, לאן?
- ביאטריס: [נותנת לו את הבקבוק] אני הולכת לראות בעצמי.
- פלס: [תופס את ידה] זה לא כדאי. [בלחש] אומרים שהצל שלו מביא מזל רע. עדיף בבוקר.
- ביאטריס: [משתחררת מאחיזתו של פלס] אל תאמין לכל מה שאומרים. [חומקת בזריזות]
- פלס: ביאטריס חכי! [שותה במהירות מהבקבוק ויוצא אחריה] רגע, חכי...

3. חדרו של בוקפאלוס.

- [ניקולא גורר את אחת המזוודות פנימה, בזמן שבוקפאלוס פורק את הספרים מהמזוודה השנייה. ניקולא מביט בו בסקרנות, אין לו מוטיבציה נסתרת הוא עוזר לו להוציא את הספרים]
- בוקפאלוס: תניח את זה כאן, תודה.
- ניקולא: כל זה שלך?
- בוקפאלוס: כן.
- ניקולא: הרבה.
- [נשמע רעש מחוץ לדלת. ניקולא נרעד, בוקפאלוס פותח את הדלת, בפתח עומדת ביאטריס היא מופתעת מעט לראות את בוקפאלוס, אך בוחנת אותו באומץ, מאחוריה מסתתר פלס באופן מגושם]
- ביאטריס: לא רצינו להפריע. ביאטריס, אני גרה בהמשך המסדרון.
- בוקפאלוס: נעים מאוד, ד"ר בוקפאלוס. [מושיט את ידו ללחוץ את ידה]
- פלס: [לוחש לה] זה הסוס שאמרתי לך –
- ביאטריס: [מעיפה מבט לתוך החדר, אך לא נכנסת] פלס אמר שאתה עורך דין.
- פלס: ונכס היסטורי. בעצם אתה מבין יותר בדין הצבאי או בדין ה... אה... [ביאטריס דורכת על הרגל שלו]

[בוקפאלוס נעצר. כולם מביטים בפלס]

בוקפאלוס: אתה פוחד ממני?

פלס: אני? [בוקפאלוס מתקרב לקחת את הספר פלס נרתע אחורה בהגזמה]

ביאטריס: [ניגשת לפלס ומרימה אותו ספק נוזפת] הוא שתה יותר מידי. [פלס נעמד לאט הוא אוחז בבקבוק ובספר חזק מידי, ביאטריס משחררת מידי את הספר] הוא רק עייף. [היא מעיפה מבט בספר שאחז פלס, ציור של סוס מתגלה על כריכתו היא בוחנת את הספר בסקרנות ואז מביטה בישירות בבוקפאלוס] הנה בבקשה. [נותנת לו את הספר]

פלס: [לוחש לה] ראית? זה מהצל.

ביאטריס: סתם אמונות תפלות. [לבוקפאלוס] החדר הזה היה שלי, ברוך הבא.

בוקפאלוס: תודה.

[ביאטריס גוררת את פלס המבוהל החוצה. בוקפאלוס מביט בה עוד רגע. ניקולא עוזר לבוקפאלוס להרים את הספרים שנפלו. שתיקה]

ניקולא: הרגת פעם משהו?

בוקפאלוס: סליחה?

ניקולא: הוא אמר.

בוקפאלוס: מה הוא אמר?

ניקולא: שהרגת.

בוקפאלוס: ... אין לך מה לפחד.

ניקולא: אז הרגת?

בוקפאלוס: ... כן.

ניקולא: אה. [פאזזה]

בוקפאלוס: זה היה מזמן. אני אחר עכשיו.

ניקולא: אה. [פאזזה. ניקולא מביט בכפות רגליו]

בוקפאלוס: [מתקרב לניקולא, הוא נרתע] אתה לא צריך לפחד. הנה קח. [נותן לו מטבע] על זה שסחבת את המזוודות.

ניקולא: [פונה לצאת, ואז נעצר] אף פעם לא רכבתי על סוס.

[בוקפאלוס נאלם דום, ניקולא יוצא. בוקפאלוס נשאר לבדו מביט בספריו, הוא מדליק נורה צל חולף על הקיר הוא נדרך רעד עובר בגופו, תופס את אחד הספרים כעוגן]

4. הפונדק, חדרה של ביאטריס.

[ביאטריס בחדרה, לפתע נשמעת דפיקה בדלת]

ביאטריס: כן? רגע. [לאחר שלא נשמעת תשובה, היא פותחת את הדלת על הרצפה ממש בכניסה לחדר, מונח ספר. היא מרימה אותו ובחשדנות ומסתכלת בו. לפתע היא מבינה שזה, "הקרב האחרון", הספר בו הסתכלה בחדרו של בוקפאלוס. היא מופתעת. צל חולף על הקיר, ביאטריס מסתכלת שוב סביב, אך איש לא נראה. לוקחת את הספר ונכנסת חזרה]

[במקביל, ניקולא ניגש לבעלת הבית שנרדמה על כיסא בחלל המרכזי. היא מתעוררת]

בעלת הבית: זה הסתדר? [ניקולא מגיש לה את המטבע שקיבל מבוקפאלוס] מה זה? [היא בוחנת את מטבע הזהב, ניכר שהוא שווה הרבה] הוא נתן לך? [ניקולא מהנהן] מה הוא רצה? [ניקולא לא עונה] מי שלוקח חייב, תזכור. [מכניסה את המטבע לכיס] לישון!

5. נאום ההיסטוריון [פליס].

הכל שקרים. שקרים שארוזים בעטיפות מילים יפות. משקרים אלה שאומרים שההיסטוריה נכתבת על ידי המנצחים. גם לא המפסידים כותבים אותה. ההיסטוריה נכתבת בידי אלה שיש להם דיו, ציפורן ונייר בשפע. היא לא נכתבת על ידי המשכילים ביותר, או החזקים ביותר. גם זה שקר. ההיסטוריה נכתבת בידי אלה שיש להם מספיק פנאי, כושר המצאה ודמיון פרוע. אלה שיודעים לספר סיפור שאחרים רוצים לשמוע. האמת לא חשובה בכלל.

6. הפונדק, שעת בוקר.

[בעלת הבית מסדרת את השולחן לארוחת הבוקר. ביאטריס יושבת עם ספר]

- בעלת הבית: [קוראת החוצה] ניקולא, תביא כל מה שנשאר במטבח.
- ביאטריס: את יודעת שהם הגיעו עד הודו?
- בעלת הבית: מי?
- ביאטריס: אלכסנדר מוקדון ובוקפאלוס.
- בעלת הבית: אה. [פאזזה. קוראת החוצה] מצאת? [שתיקה]
- ביאטריס: הוא היה רק בן 29.
- בעלת הבית: מי הסוס?
- ביאטריס: אלכסנדר מוקדון. רק תחשבי על זה לכבוש את כל העולם בגיל 29.
- בעלת הבית: שטויות.
- ביאטריס: שטויות? מה את עשית בגיל 29?
- בעלת הבית: הייתי צריכה לנהל פונדק, כי החיילים שהיו באים לכאן, הרגו יום אחד את הזקן בלי סיבה. והשאירו אותי ככה. [מקישה על רגל העץ שלה] אז לא בדיוק יכולתי לנסוע. [ביאטריס שותקת במבוכה] הכל שטויות.
- ביאטריס: [שתיקה, ואז מרוצה מעצמה] בכל זאת, זה בטח אומר משהו שהוא בא דווקא לפה...
- בעלת הבית: הוא סוס.
- ביאטריס: אז מה?
- בעלת הבית: הוא בא לפה כי לא נתנו לו במקום אחר. [מיד לאחר שדיברה, היא מתחרטת]
- ביאטריס: [מופתעת] את חושבת שבגלל זה –
- בעלת הבית: מספיק!
- ביאטריס: כלום לא מעניין אותך?
- בעלת הבית: כבר פעם שלישית השבוע שאין לחם בשוק, שלא לדבר על גבינה או בשר שלא ראינו חודשים, זה מעניין אותי. כשמשלמים מראש, זה מעניין אותי. [ביאטריס פונה ממנה. פאזזה קצרה, מתקרבת לפתע לביאטריס] תשמעי, אני לא רוצה שהקצין שלך יבוא

לכאן יותר. המצב מתוח ואנשים מדברים שמגיעים לכאן חיילים. עדיף לא להרים ראש עכשיו.

ביאטריס: תאמרי לפלס, הוא מעודד אותו.

בעלת הבית: את יודעת בדיוק למה הוא בא. אז תדאגי לזה. הספיק לנו הקודם שלך –

[רגע מתוח, פלס נכנס]

פלס: בוקר טוב לנשים הכי יפות שאני מכיר.

ביאטריס: הנשים היחידות שאתה מכיר.

בעלת הבית: [קוראת החוצה] נו, ניקולא?

פלס: ועדיין יפות.

[ניקולא נכנס עם 8 גורים]

בעלת הבית: היה רק גזר? [ניקולא מושך בכתפיו]

פלס: רק גזר? אלוהים! מה אנחנו סוסיים?

בעלת הבית: גם אוכל חינם, וגם תלונות.

פלס: [מתקרר לבעלת הבית] מאמא, את יודעת כשיש אני נותן.

בעלת הבית: רק שאף פעם אין. אז זה מה יש. [דוחפת לו גר לפה] אז אף מילה. [לניקולא] תרד לשוק,

מה שיש תקנה. לא חשוב מה. אם זה אוכל אז תקנה את זה, אתה מבין? [ניקולא

מהנהן, היא נותנת לו כסף] אני יורדת למחסן. [מתכוונת לצאת חוזרת ופונה לביאטריס] תדאגי

לזה. [יוצאת, ניקולא לוקח גר ויוצא לכיוון השני]

פלס: מה זה היה?

ביאטריס: כלום.

פלס: [מביט בגזר שלו] אח, שום השראה! [מכרסם מהגזר] בחיי, מה הייתי נותן עכשיו בשביל

איזו כוס קוניאק, פרוסת לחם וחתיכת נקניק דקה. נקניק פשוט, אני לא בררן. מה

שנותנים אני לוקח... בחיי אפילו בשר סוסיים הייתי אוכל, העיקר משהו – [מרימה

מבט מהספר, ומביטה בו במבט נוקב, פלס מתבלבל] זאת אומרת, את יודעת כל דבר שהיו

נותנים... לא משנה... [מוציא פלאסק מכיסו ושותה בלגימה אחת]

- ביאטריס: על הבוקר וכבר אתה שותה?
- פלס: כדי לחיות אנחנו זקוקים למידה הגונה של שכחה.
- ביאטריס: חשבתי שהיסטוריונים זה כדי לזכור.
- פלס: גם להיסטוריונים יש דברים שהם מעדיפים לשכוח. [מביט בספר] ממתני את קוראת?
- ביאטריס: מתמיד. [חוזרת לספר]
- פלס: [חוזר להביט בגזר שלון] כמה מדכא. [פלט מכרסם את הגזר בחוסר חשק מביט בספר] הוא נתן לך?
- ביאטריס: ...כן.
- פלס: [כלאחר יד] הוא לא הצליח לכבוש את הודו בסוף.
- ביאטריס: למה אתה מגלה!
- פלס: חשבתי שידעת... [לא מצליח להתאפק] טוב זה בגלל שהוא הפך יהיר מידי. [ביאטריס מניחה את הספר בבעס] השמש החלה לשקוע וכשבוקפאלוס ראה את הצל שלו גדל וגדל בלי שום אזהרה הוא הפיל את אלכסנדר מוקדון לארץ והתחיל לברוח.
- ביאטריס: זה לא מה שכתוב כאן.
- פלס: לא הכל כתוב.
- [נכנס אבן, קצין לבוש מדים, הוא בטוח בעצמו וחש בבית בפונדק. הוא נכנס אוחז בחבילה מוסתרת]
- אבן: בוקר טוב, שמעתי שנגמר הלחם, אז הבאתי כמה כיכרות שנשארו אצלנו. אני מקווה שלא אכפת לכם. [מוציא מתוך החבילה כיכרות לחם]
- פלס: אבן! מה היינו עושים בלעדייך. [לוקח ממנו את ככרות הלחם]
- אבן: וזה כמובן בשבילך פרופסור. [מוציא מתוך כיס פנימי בקבוק יין]
- פלס: סוף סוף! [מנשק את הבקבוק, לאבן] בסוף אני עוד אתחתן איתך. [פותח את הבקבוק ומתחיל לשתות]
- אבן: [מפנה מבט מהיר לביאטריס] מה את קוראת?

- ביאטריס: ספר.
- אבן: אהה... [מוציא מתוך הכיס תפוח ששמר ונותן לה במבוכה] זה בשבילך.
- ביאטריס: שוב? אני לא רוצה יחס מועדף. אתה עוד תסתבך עם זה בסוף.
- פלס: ביאטריס יקירת, הקצין שלנו כאן יוצא מגדרו. איפה החמלה שלך?
- אבן: לא, לא. בגלל זה אני אוהב אותה, כל יום היא מלמדת אותי משהו חדש. היא דואגת לי. [מתקרב אליה] ביאטריס, אני לא מתכוון ללחוץ, אבל... אולי כבר החלטת?
- ביאטריס: כשאני אדע אתה גם תדע. אל תדאג.
- אבן: את צודקת, סליחה. קחי את כל הזמן שאת צריכה. אבל בנתיים תשמרי את זה.
[מוציא טבעת].
- ביאטריס: אבן!
- אבן: עד שתחליטי...
- ביאטריס: לא היית צריך. [לוקחת את הטבעת]
- אבן: אבל רציתי. [לפלס] אז מה שלומך, פרופסור?
- פלס: [תוך כדי אכילה ושתייה] נו, חיים, ומחכים שתתרחש איזו היסטוריה קטנה. ועל הגבול, העניינים מתחממים? מהלכים מסמרי שיער? משהו שנזכור?
- אבן: לא במיוחד. [מצוץ בביאטריס] אה! ומה עם הסוס הזה שאצלכם? אצלנו מדברים עליו בלי הפסקה.
- ביאטריס: [מרימה ראש מהספר] מה אומרים?
- אבן: כל מיני... נגיד שהוא בטח לא באמת הסוס של אלכסנדר מוקדון. כי אחרת, את יודעת, הוא צריך להיות כבר בן... רגע... [מנסה לחשב, לפלס] מתי בעצם זה היה...?
- ביאטריס: הוא גם עורך דין אתה יודע.
- אבן: כן, שמעתי... [מחייך] אבל לא כמוני.
- ביאטריס: למה לא?
- אבן: [מחייך במבוכה, מביט בפלס מחפש עזרה] נו את יודעת... כי הוא...

- ביאטריס: מה?
- אבן: בגלל שהוא... [פּלס עושה תנועת דהירה במקום, אבן צוחק] בדיוק.
- ביאטריס: הוא עובד בפרקליטות הראשית.
- פּלס: עורך דין שמפחד מהצל של עצמו. [משמיע צהלה, צוחקים]
- אבן: ביאטריס, לא כולם יכולים...
- פּלס: כבוד השופט! [משמיע צהלה של סוס, ויוצא לדהירה קלה סביב החדר, נכנס בוקפאלוס, פּלס נתקל בו. כולם נדרכים]
- בוקפאלוס: בוקר טוב.
- פּלס: בחיי, ד"ר בדיוק דיברנו עלייך.
- בוקפאלוס: תיארתי לעצמי. [שתיקה מביכה]
- אבן: נעים מאוד, אבן שור, קצין הפרקליטות הצבאית של הדיביזיה החמישית.
- בוקפאלוס: ד"ר בוקפאלוס, הפרקליטות הראשית.
- פּלס: [בעודו מנסה להתחמק מלעמוד מאחורי בוקפאלוס] שני עורכי דין, תחת קורת גג אחת. בשביל הפרוטוקול תרשו לי לציין: אני זכאי!
- אבן: [לבוקפאלוס] לא תיארתי שאתה...
- בוקפאלוס: מה?
- אבן: ובכן... אתה יודע... [מביט בפּלס]
- פּלס: כל כך גבוה, ד"ר. רוצה קצת מהלחם? או שאתם לא –
- ביאטריס: ד"ר אם אתה כבר כאן, אולי תוכל להגיד לנו מה דעתך, בדיוק דנו בשאלה האם זה מוסרי שאבן גונב לחם מהמחלקה שלו כדי –
- פּלס: שלא נגווע ברעב כמובן! [נותן מבט לביאטריס] ילדה!
- אבן: זה בסדר. אני דווקא אשמח לשמוע את דעתו המלומדת של ה-ד"ר. [מעט בגיחוך]
- בוקפאלוס: אם לקחת משהו שהוא לא שלך, זאת גנבה.

- אבן: בכל מחיר? גם אם לך יש אוכל ולקרובים אלייך ביותר אין כלום?
- בוקפאלוס: אי אפשר להצדיק מעשים שהם בניגוד לחוק.
- ביאטריס: בדיוק מה שאמרת.
- אבן: ומה בנוגע לשיקול הדעת, או לחוש הצדק האנושי? [קורץ לפלס]
- פלס: רובין הוד!
- בוקפאלוס: אתה מבלבל בין צדק לחוק. מושג הצדק הוא סובייקטיבי. מה עם כולם ינהגו כמוך?
- אבן: אז אולי העולם יהיה טוב יותר.
- פלס: אמן!
- בוקפאלוס: או יותר גרוע. מה המשמעות של שיקול הדעת שלך אם מה שבעיניך הוא צדק בעיני הוא עוול? לכן יש לנו חוקים.
- ביאטריס: אני מסכימה עם כל מילה.
- אבן: [נדרך] בדיוק להפך. חוקים הם רק תזכורת. בני אדם, מטבעם יבחרו בטוב, [מעיף מבט בביאטריס] כך לפחות אני מאמין.
- בוקפאלוס: זה בכלל לא שייך למה אתה מאמין, אלא למה אתה מציינת.
- אבן: אני מציינת לצו המוסר הפנימי שלי. [בעוקצנות] אבל אולי אנחנו שונים.
- בוקפאלוס: [רעד עובר בבוקפאלוס, הוא מתקרב מאיים לכיוון אבן, פלס חש בכך] במה אנחנו שונים?
- פלס: אולי נדליק קצת אור? [ביאטריס מביטה בו, בלחש] צריך להיזהר בגלל הצל...
- בוקפאלוס: תענה, במה אנחנו שונים?
- אבן: אתה מדבר על החוק, כאילו זה הדבר היחיד שמחזיק אותנו, אני לא מאמין בזה.
- בוקפאלוס: זה באמת הדבר היחיד שמחזיק אותנו.
- אבן: אולי אותך.

בוקפאלוס: בני אדם חייבים חוקים, אחרת אין דבר שיעצור אותם. זאת תמימות או טיפשות לחשוב אחרת. אלכסנדר מוקדון נהג לומר "בהתנהגותו של כל אחד, תלוי גורל כולם". עלינו לבחור לציית.

אבן: יהיר מצדך לקרוא כמה ספרים ולחשוב שהבנת את המהות האנושית כהרף עין. אתה אולי פוחד לקחת אחריות על המעשים שלך, אבל אני לא מוכן לראות את ידי גוועים ברעב. [חריף] זה כנראה משהו שלא תוכל להבין...

ביאטריס: למה שהוא לא יוכל?

אבן: מפני שהוא מאולף!

ביאטריס: אבן!

אבן: זה נכון! הוא היה פרא, הפחד מהשוט לעולם לא יעזוב אותו. באיזו זכות הוא מטיף לנו מוסר על מה ראוי. [נכנסת בעלת הבית, אבן ממשיך] מי הוא שיגיד לנו איך לחיות!

בוקפאלוס: [בלהט] הבחירה לקחת חלק בחברה האנושית בעיני היא זכות. אבל אתה לוקח אותה כמובנת מאליה. [ניכר שדבריו מרשימים את ביאטריס]

אבן: אתה טועה, יש דברים שאתה לעולם לא תוכל להבין. [לכולם] כבר מאוחר, אני צריך לחזור. [לבוקפאלוס] אני בטוח שעוד נתראה. [מביט בביאטריס] ביאטריס אעבור כאן שוב בערב, אני מקווה לפגוש אותך. [יוצא בכעס]

פלס: תגידו מה שתגידו, לב זהב יש לו לאבן.

בוקפאלוס: פעמים רבות, אנשים מאמינים לא באמת כי אם במה שהם מקווים שהוא האמת.

פלס: אריסטו?

בוקפאלוס: לא, יוליוס קיסר.

פלס: [פאזה] טוב... אני כנראה אוכל גזר היום. [לוקח כמה גזרים, מהסס ואז לוקח גם את בקבוק היין] תסלחו לי. [יוצא. שתיקה]

בעלת הבית: זה שלך, [נותנת לו את הכסף] הוא לא צריך את זה.

בוקפאלוס: הוא עזר לי, נתתי לו מה שהגיע לו.

בעלת הבית: הוא מסתדר. כל אחד שידאג לעצמו. [יוצאת]

[ביאטריס שפנתה בינתיים הצידה נותרת יחידה בחלל, בוקפאלוס ניגש אליה]

- ביאטריס: בזכותו יש כאן תמיד אוכל, הוא אדם טוב.
- בוקפאלוס: גם אנשים טובים טועים.
- ביאטריס: מאז שבעלי מת הוא מגיע לכן כל יום. מעולם לא הודיתי לו על כך. [בוקפאלוס שותק]
אין לך ספקות?
- בוקפאלוס: אי אפשר לנצח במלחמה עם ספקות.
- ביאטריס: תודה על הספר.
- בוקפאלוס: הוא מוצא חן בעינייך?
- ביאטריס: [מתייחסת לאבן שעזב] כן, למרות שהוא עצוב.
- בוקפאלוס: הוא עצוב?
- ביאטריס: אתה לא חושב?
- בוקפאלוס: זה סיפור אמיתי, זה לא עצוב.
- ביאטריס: [התשובה מפתיעה אותה, היא צוחקת] סיפורים אמיתיים הם גם עצובים לפעמים. [היא מתקרבת אל בוקפאלוס, נראה שהיא רוצה לומר משהו נוסף, אך היא לא מספיקה, לפונדק נכנס ניקולא חיזור כולו עם ארגז מלא בכרוביות. הוא נסער ונתקל בדרכו הארגז נופל והכרוביות מתפזרות]
- ניקולא: התחילה המלחמה! [נכנסת בעלת הבית, מצביעה על הכרוביות]
- בעלת הבית: מה זה?
- ניקולא: זה מה שהיה.

7. נאום החייל.

קוראים תיגר על עצמם קיומנו. רוצים להרוס את כל מה שבנינו. לשרוף הכל עד היסוד. עד שלא יישאר כאן כלום. עיי חורבות, אפר ועפר. לא מותרים לנו ברירה! אנחנו נעים קדימה יחד כאיש אחד, להילחם מפני שמלחמה היא ההיגיינה היחידה של העולם. צודקים הם רק אלה שהם חזקים, צעירים ומאושרים. אלה שכל העתיד עוד לפניהם, שאצלם רוטט כל שריר בגוף בגלל עודף המתח וההתרגשות. הבטיחו לנו שהמלחמה הזאת נועדה לשים קץ לכל המלחמות ולכן היא צודקת. ואנחנו

מאמינים בכך. אנחנו חייבים להאמין כדי שנוכל לחזור בסוף הביתה. אנחנו יודעים שמטרות טובות מצדיקות מלחמה, אבל מלחמה טובה, מלחמה טובה, מצדיקה כל מטרה!

8. הפונדק, לפנות ערב.

[ברקע רעש עמום של פיצוים. ניקולא עומד על כיסא ליד אחד הארונות, בעלת הבית נותנת לו הוראות, הבמה מלאה כרוביות]

בעלת הבית: תבדוק בעליון. יש שם? [ניקולא מהנהן] תראה לי. [ניקולא מוריד צלחות חרסינה ומגיש לבעלת הבית] תוריד הכל.

[פליס נכנס, ניכר שהוא בילה את רוב היום בשתייה, מביט על הכרוביות מסביב]

פליס: [מרים כרובית ומתחיל לאכול אותה] מה עושים? [בעלת הבית מצביעה על צו שמוצמד לדלת במסמר, פליס ניגש וקורא בקול] "צו הלאמת רכוש אזרחי: כלי חרסינה, שמן ובהמות." זה אומר שפותרחים עוד חזית במערב. ככה זה ילד, הצבא צריך אנחנו נותנים.

בעלת הבית: בסוף לא יישאר כאן כלום. בשביל מה הם צריכים חרסינה?

פליס: חרס הוא חומר גלם נפיץ וזול. אם מערבבים אותו עם אבק שריפה –

בעלת הבית: בסדר הבנתי.

ניקולא: עושים מזה נשק?

פליס: לא בדיוק. [שולף את הפנקס לרשום לעצמו הערה] מה התאריך?

בעלת הבית: [לניקולא] תזדרז, אוספים את זה היום.

פליס: תראה אם אתה מוצא שם איזה בקבוק.

בעלת הבית: רוקנת כבר את כל הארונות.

פליס: לא מזיק להסתכל.

בעלת הבית: אתה שותה יותר מידי.

פליס: מה אפשר לעשות? ההיסטוריה מתעכבת ואני לא כתבתי מילה כבר שלושה

חודשים. [מביט על הכרוביות] קצת גיוון. הסוס בטח יאהב את זה. [ניקולא ממשיך להגיש

לבעלת הבית צלחות חרסינה, והיא עורמת אותם לערמה] שמת לב פעם שכרובית, בעצם מורכבת מהמון כרוביות קטנות. וגם זה – [חותך חתיכה קטנטנה מהכרובית] זאת בעצם כרובית.

בעלת הבית: ברור שזאת כרובית.

פלס: לא אני מתכוון. כל גבעול של כרובית, הוא כרובית בפני עצמה. [מציג חלק] זאת כרובית [בוצע ממנו] וגם זאת כרובית. את מבינה?

בעלת הבית: כן, הבנתי זאת כרובית. תודה.

פלס: לא. לא. לא. אני מתכוון הכרובית, היא בעצם מבנה בתוך מבנה בתוך מבנה... זאת מערכת שלמה של מבנים שמשתקפים בתוך עצמם... כמו אה... נגיד אה... [רואה את הצו] כמו הצבא!

בעלת הבית: כמו הצבא?

פלס: כן! בדיוק! הנה זה הצבא, [מרים כרובית גדולה ומתחיל לפרק אותה] והצבא מורכב מדיביזיות, וכל דיביזיה מורכבת מחטיבות, וכל חטיבה מגדודים, וכל גדוד מפלוגות, וכל פלוגה ממחלקות, וכל מחלקה מחיילים... כל חלק בנוי כמו צבא ומתנהל כמו צבא. וגם חייל אחד, אפילו חייל אחד בעצם יכול להיות צבא. [מציג לראווה את הכרובית הקטנה שנותרה מצדיע לה ואוכל אותה]

ניקולא: צבא זה כמו כרובית?

פלס: כן! בדיוק. [ניקולא מגיש לבעלת הבית כד חרסינה מעוטר וסגור]

בעלת הבית: לא.

פלס: לא?

בעלת הבית: לא. אני לא יכולה לתת את זה... [מסרבת להחזיק בכד, ניקולא נשאר לעמוד עם הכד על הכיסא, לפלס] זאת המזכרת היחידה... יש בפנים... זה היה של הזקן/זה האפר של הזקן... מה נעשה אוספים את זה היום.

ניקולא: אפשר לרדת?

בעלת הבית: לא.

פלס: [ממשיך לאכול את הכרובית] אולי תפיל את זה?

בעלת הבית: מה פתאום!

פלס: זה מה שיעשו עם זה בכל מקרה. שוברים את זה בשביל חומר גלם –

בעלת הבית: מספיק!

ניקולא: מה לעשות?

פלס: תפיל, קדימה.

בעלת הבית: [מזועזעת] ניקולא שלא תעז...]

פלס: [ממשיך לאכול תוך שהוא מתקרב אליה] תדמיני שחיפשתי משהו בארונות, ולא שמתני

לב, את יודעת כמה אני מגושם, הזזתי בטעות את היד וזה נפל –

בעלת הבית: שלא תעז!

פלס: אם את לא שוברת הם שוברים.

בעלת הבית: אני לא יכולה.

פלס: מה שאין כבר לא מכאיב.

בעלת הבית: אני לא שוברת!

[רגע מתוח, אף אחד לא זז. נכנס אבן, עם מתנה לביאטריס, מביט במתרחש]

אבן: מה שוברים?

פלס: חרסינות למאמץ המלחמתי.

אבן: למה לשבור? [פלס מראה לו את הצו שעל הדלת, לבעלת הבית] אל תדאגי, אני אטפל בזה.

בעלת הבית: אנחנו לא צריכים טובות.

אבן: את יכולה לסמוך עלי. לא יבוא לקחת מכאן כלום.

בעלת הבית: אם צריכים את הכד, אז בבקשה. [יוצאת. רגע מתוח]

ניקולא: אז להפיל?

- פּלס: לא!
- אבן: [לניקולא] הכד נשאר. תחזיר גם את כל הצלחות. בזהירות! [על בעלת הבית] למה היא ככה?
- פּלס: אל תיקח ללב, ראית אפילו על הילד היא כועסת. [הם מביטים בדממה בניקולא מחזיר את הכד למקום ואז לאט את הצלחות] אז מה נעמוד פה כל היום להביט על צלחות?
- אבן: [מחייך פונה לפלס וזורק לו את בקבוק יין] אתה פותח?
- פּלס: חשבתי שלעולם לא תבקש. [מוזג לשניהם מהיין] משחק?
- אבן: עד ביאטריס תרד. קדימה, בוא אנצח אותך קצת.

9. [א] חדרו של בוקפאלוס.

[ביאטריס מחזירה לבוקפאלוס את הספר, מביטה סביב בחדר]

- ביאטריס: קראתי את זה בנשימה עצורה, זה היה כל כך עצוב. [בהתרסה קלה] מי היה מאמין שספרי היסטוריה יכולים להיות מעניינים... [נותנת לו את הספר, מביטה סביב, לפתע מצטטת שיר: "Dans un chemin montant, sablonneux, malaisé, \ Et de tous les côtés au soleil exposé, \ Six forts chevaux tiraient un Coche"¹
- בוקפאלוס: מה זה?
- ביאטריס: שיר. [מתקרבת אליו] הוא השאיר עלי רושם עצום, אז למדתי את זה בעל פה. שישה סוסים חזקים סוחבים מרכבה במעלה ההר, בשמש... זאת תמונה שאי אפשר לשכוח.
- בוקפאלוס: אני לא קורא שירה.
- ביאטריס: אף פעם לא קראת שיר למישהי? [מסתובבת בחדר] כל הספרים האלה, ואף לא ספר שירה אחד?
- בוקפאלוס: אלה ספרי חוק, אני משתמש בהם ללמוד.
- ביאטריס: כמה חוקים יש שצריך כל כך הרבה ספרים?

¹ "במעלה ההר, בדרך חולית קשה, וחשופה לשמש, שישה סוסים חזקים משכו מרכבה."

בוקפאלוס: זה לא רק חוקים, אלה גם פסקי דין ופרשנויות של החוקים. זה הרבה יותר מרק חוקים...

ביאטריס: [צוחקת] כשאתה מדבר על זה ככה, זה נשמע כמעט מרגש...

בוקפאלוס: זה באמת מרגש... אין עוד דבר כזה בטבע, רק בני האדם בוחרים לעצמם חוקים ומצייתים להם. [מתרגש] הבחירה הזאת היא המהות האמיתית של החברה האנושית.

ביאטריס: והנה אני חשבתי שהמהות האמיתית היא אהבה, אבל אולי אני רומנטיקנית.

בוקפאלוס: מהבחירה נגזר הכל. גם האהבה, אני מניח.

10. [א] במקביל: הפונדק, לפנות ערב.

[פּלס ואבן משחקים שח מט. אבן מביט על המתנה שהביא]

אבן: למה היא לא יורדת? זה בגלל התפוח? אני רק מנסה לעזור.

פּלס: ...אולי היא לא רוצה עזרה.

אבן: למה שמישהו לא ירצה עזרה?

פּלס: תראה אתה יכול לגרור סוס מת אל הנהר אבל גם אם תתעקש הוא לא ישתה.

[פאזזה] אבן, אתה משחק?

אבן: כן. אתה חושב שלא הייתי צריך להציע?

פּלס: מה שנעשה כבר נעשה.

- במקביל: 9. [ב] חדרו של בוקפאלוס.

ביאטריס: אפשר לשאול אותך משהו?

בוקפאלוס: כן.

ביאטריס: זה נכון מה שאומרים עלייך?

- בוקפאלוס: מה אומרים?
- ביאטריס: ש... אה... שמי שירכב עלייך יכבוש את כל העולם. אני מתכוונת זאת אגדה נכון?
[בוקפאלוס מביט בה אך לא עונה] אז זה נכון או לא?
- בוקפאלוס: מה את חושבת?
- ביאטריס: אני חושבת שזאת אגדה. עובדה אלכסנדר מוקדון בסוף לא הצליח לכבוש את כל העולם... ומה בנוגע לדבר השני שאומרים?
- בוקפאלוס: איזה דבר?
- ביאטריס: שמסוכן להתקרב אלייך... זה גם נכון?
- בוקפאלוס: לא צריך להאמין לכל מה שאומרים... [נותן לה ספר] הנה. אני חושב שזה פחות עצוב.
- ביאטריס: לא נראה לי שהבנת.
- בוקפאלוס: מה?
- ביאטריס: אני אוהבת סיפורים עצובים.

במקביל: 10. [ב] הפונדק. -

- פלס: אבן אתה לא מרוכז.
- אבן: מרוכז לגמרי.
- פלס: אז למה אתה נותן לי לאכול לך את המלכה עם הסוס בג' 5?
- אבן: אח, לעזאזל. לא שמתי לב. [משנה את המהלך] אתה טוב מידי בשבילי.
- פלס: תפסיק לחשוב ותתחיל לשחק.

במקביל: 9. [ג] חדרו של בוקפאלוס. -

- ביאטריס: [לפתע בכנות] יש דברים שאתה מתחרט עליהם?

- בוקפאלוס: [רגע] לא.
- ביאטריס: [מביטה סביב] בעלי מת כאן, אתה יודע? [פאזזה] הוא שכב בעיניים פקוחות, נראה מופתע מהמצב החדש. כמעט היה אפשר לרחם עליו... כשהוא היה שותה, הוא היה הופך למישהו אחר... תראה. [חושפת צלקת על גבה]
- בוקפאלוס: אני מצטער, לא ידעתי.
- ביאטריס: אין מה להצטער. על הכל משלמים. [פאזזה] בכל מקרה זה מה שעשיתי, וגם אני לא מתחרטת.
- בוקפאלוס: [פתאום בוקפאלוס מבין, את מה שהיה נסתר ממנו עד עתה] אבל את... את עשית את זה... הרגת...
- ביאטריס: זה היה או הוא, או אני. והנה אני עדיין כאן. [שתיקה. לפתע פונה אליו] בוא ניסע מכאן, רק שנינו!
- בוקפאלוס: ניסע, לאן?
- ביאטריס: רחוק מכאן. מהמלחמה, מהאנשים, מהכל...
- בוקפאלוס: [מתרחק מעט] אני לא חושב שזה רעיון טוב.
- ביאטריס: אני לא יפה בעיניך?
- בוקפאלוס: את מאוד יפה. יותר מידי.
- ביאטריס: אני לא מספיק חכמה? ... [מתקרבת אליו] או שיש מישהי אחרת?
- בוקפאלוס: אין אף אחת אחרת, זה לא בגלל זה...
- ביאטריס: אנחנו לא כל כך שונים אני ואתה... [הוא מתמסר למגע שלה, שמעביר בו רעד]
- בוקפאלוס: ביאטריס, את לא באמת מכירה אותי.
- ביאטריס: [מביטה לעומק בעיניו] אני רואה מה מסתתר מתחת לכל המילים שלך, אתה לא צריך להסתתר לידי, אל תפחד.
- בוקפאלוס: [מתקשח] אני לא מפחד. [פונה ממנה]

ביאטריס: [לוקחת את ידו ומניחה על החזה שלה] אתה מרגיש את זה? זה חי בדיוק כמוך ופועם מהר. אני אלמד אותך.

בוקפאלוס: אני לא יכול. מה שהייתי פעם... זה לא... אני אחר עכשיו.

ביאטריס: אתה טועה!

בוקפאלוס: [בכעס] את לא יודעת מה הייתי!

ביאטריס: זה לא מפחיד אותי! רק מי שהרג כדי לשרוד, יודע משהו על האדם. כמה כח יש בלא להתחרט. [מתקרבת אליו] אנחנו דומים. [נוגעת בפניו] אל תעמיד פנים. זה הטבע שלך, הפראי. שום חליפה לא יכולה להסתיר את זה. אני רואה את זה, ממש מולי. [מלטפת את פניו ומנשקת אותו] נועדת לשרוד, כמוני.

בוקפאלוס: אני לא יכול. זה מת.

ביאטריס: זה אף פעם לא מת. תן לזה לפרוץ החוצה. תן לסוס... לבוא אלי. [בוקפאלוס נקרע בין הרצון להתמסר למגעה לבין הצורך לשמור על שליטה, הוא מתמסר אליה בלהט הולך וגובר]

בוקפאלוס: לא. לא. ביאטריס, בבקשה. אני לא יכול. אני לא יכול. [לפתע כמו סכר שנפרץ, בוקפאלוס מסתער עליה במלוא תשוקתו, היא נבהלת לרגע, אחר מתמסרת לו, בלהט היצרים מנורה נופלת על הרצפה צל גדול של סוס מופיע על הקיר. רעד עובר בכל גופו של בוקפאלוס משמיע קול אחר. גופו נדך, הוא קופא מרוסן. ביאטריס נוגעת בו] תתרחקי! [חורק שיניים]

ביאטריס: אל תפחד ממנו, תראה אותך! זה אתה! [היא נוגעת בו שוב. הצל גדל כמעט מכסה את החדר כולו, לפתע יוצא מבוקפאלוס כוח בלתי נשלט, הוא הודף את ביאטריס בכח רב מידי הרחק ממנו, עד שהיא נופלת על הרצפה]

בוקפאלוס: לא, אמרתי! לא! אני לא מוכן! אני-לא-רוצח! [הצל חומק, בוקפאלוס המום הוא מתקרב אליה] ביאטריס!

ביאטריס: [המומה] תתרחק ממני – שקרן! שקרן! שקרן! [היא זורקת את הספר ויוצאת בחמת זעם, בוקפאלוס נשאר לבדו]

- במקביל: 10. [ג] הפונדק.

אבן: מה אני אמור לעשות?

- פּלס: להזיז את החייל שלך מב'7 אחרת אתה מפסיד.
- אבן: אולי אלך לדבר איתה? או שאכתוב לה? אתה תגיד לי מה לכתוב...
- פּלס: פשוט תן לה זמן.
- אבן: [משחק מבלי לשים לב] אם היא תלך ממני אני אבוד.
- פּלס: שח מט.
- אבן: לעזאזל! הסוס הזה. אם הוא יגע בה... [הוא נעמד ומסתובב חסר מנוחה בחדר ונתקל בצו שעל הדלת, קורא אותו שוב]
- פּלס: עוד משחק?
- אבן: [בהיסח הדעת] בסדר. [פּלס מתחיל לסדר את הכלים] תשמע פּלס, אני אוהב אותה. באמת שאני אוהב אותה. עוד בלוויה שראיתי אותה בפעם הראשונה, ידעתי שזאת האישה בשבילי, איך שהיא עמדה שם זקופה, אישה שאי אפשר לשבור. אם היא תגיד כן, אני מתחתן איתה היום. אני אעשה בשבילה הכל! וזה הורג אותי. [חוזר לשבת]
- פּלס: [שתיקה] אתה רוצה בשחורים או בלבנים?
- אבן: [מביט בלוח] בשחורים.

11. נאום השורדת [בעלת הבית].

רק כשאדם רעב, מתגלה טבעו האמיתי. מי יחלוק את הפרוסה האחרונה שלו עם זר. ומי ישרוד. טבע האדם נמדד רק כשנחרץ הדין, חיים או מוות. נדיבים באמת רק אלה שנותנים כשאין להם יותר דבר לתת. בעלי חמלה הם מי שראוי לרחם עליהם, ובכל זאת חומלים בעצמם. טובי לב, הקורבנות הכי גדולים. בחורף לפנות ערב, אז מתגלה טבע האדם, כשצווארוני המעילים מורמים גבוה מעל העורף ושהצעד מהיר, כל אדם הוא לעצמו. טבע האדם לחיות. לשרוד. תמיד. כל השאר, זה על הדרך.

12. חדרו של בוקפאלוס, באותו הערב.

[החדר מעט מבולגן בוקפאלוס שקט ליד השולחן, לפתע נכנס פּלס]

- פּלס: אני מפריע?
- בוקפאלוס: [שקט] ...לא.
- פּלס: נדמה שאולי התחלנו ברגל שמאל – [מביט סביב] מה קרה כאן? [בוקפאלוס לא עונה]
תשמע באתי להגיד... היא כבר תפוסה.
- בוקפאלוס: מי?
- פּלס: ביאטריס. יש לו כוונות. אז אל תיתן לה לסובב גם לך את הראש. הוא הסיכוי שלה.
הוא כבר הציג, אז –
- בוקפאלוס: היא תעשה מה שהיא רוצה.
- פּלס: תראה מה בסך הכל אני יודע. את הסיפור הזה אפשר לכתוב אותו בכל מיני דרכים... [לפתע דעתו מוסכת] מה זה? [מצביע על הדפים על שולחנו של בוקפאלוס]
- בוקפאלוס: זה...
- פּלס: [קורא] "בדרך לקצה העולם", [כמנצח] אז אתה כן כותב את הזיכרונות שלך!
- בוקפאלוס: לא בדיוק, רק רשמים מהתקופה.
- פּלס: תקרא לזה איך שאתה רוצה... [מתקרב, ערמומי] לרכב לציודו של מגלומן, נרקיסיסט, חמום מוח, שמאמין שהוא יכבוש את כל העולם. זה בהחלט ראוי להיזכר.
- בוקפאלוס: הוא היה האדם ההגון ביותר שאי פעם הכרתי, עם מוסר מלחמה –
- פּלס: 'מוסר מלחמה', אם יש בכלל דבר כזה.
- בוקפאלוס: לא ראית את הדברים שאני ראיתי. הייתי הולך אחריו ללא היסוס גם היום.
- פּלס: רק מטורף יוצא לחזית פעם שנייה, אחרי שחזר בחיים בפעם הראשונה.
- בוקפאלוס: תאר לעצמך איך זה ללכת אחרי אדם שאין בו פחד. הוא היה נלחם עם חרב ביד אחת, ודגל יד השנייה, כדי שמכל פינה בשדה הקרב החיילים יראו אותו, זה שמוביל אותם, נלחם בדיוק כמוהם. היינו מתים למענו גם מאה פעמים ביום.
- פּלס: מילים יפות לשובל של גויות שהשארתם אחריכם.

בוקפאלוס: יד קשה דורשת יד קשה. הבאנו השכלה וקדמה, שחר חדש, למקומות החשוכים ביותר. יש מי שצריך לשחרר אותם בכח.

פלס: ויש כאלה שלא צריך לשחרר בכלל. אל תבלבל אותה יותר ממה שהיא כבר מבולבלת. לילה טוב.

[בדרכו החוצה נראה שהוא לקח איתו בחשאי את אחד הדפים, בעוד בוקפאלוס מוטרד מדברים אחרים. פלס יוצא מרוצה מהמידע ששאב, הוא רושם כמה דברים בפנקסו. נשמעת נקישה קלה בדלת. נכנס ניקולא מהסס, ידו תחובה בתוך הכיס. בוקפאלוס רואה את הילד פניו מתרככות]

בוקפאלוס: ילד זה אתה. הכל בסדר? [ניקולא מהסס הוא מביט בחדר] אני מבין. גם לי אין כח לדבר לפעמים. קשה להבין בני אדם.

[בוקפאלוס נאנח אולי עוצם את עיניו, ניקולא מתקרב אליו נוגע קלות בכתפו. בוקפאלוס מביט בו. ניקולא מוציא מתוך הכיס צרור עשב שזור לזר קטן, דק ועדין הוא מושיט אותו לבוקפאלוס]

בוקפאלוס: מה זה?

ניקולא: אספתי בשבילך.

בוקפאלוס: [מביט מופתע בעשב] ילד אני לא – [לפתע מתרכך אצלו משהו פנימי] תודה. [הוא לוקח את העשב] תודה.

[ניקולא מביט בכפות רגליו. ואז לפתע בורח מהחדר במהירות]

13. נאום החושקת [ביאטריס].

לבדו האדם הוא כלי ריק. משאבת אויר חלולה שאין בה צורך. הגוף נמלא חיים רק כשמבט אחר שמופנה אליו. לחישה יוצרת את תנוך האוזן. הצהרת אהבה את הלשון. מבט כמהה יוצר את גלגלי העין שנגלית מנגד/המשתקפת. מגע היד בונה את קימורי הגוף. והגוף מתאווה לדעת גוף אחר כדי לזכור שעודנו קיים. שאינו לבד. שיש כמוהו עוד. ויש מי שיראה אותו, יגע בו, יעביר עליו יד או לשון. כל בית חזה הוא תהום פעורה שמחכה להתמלא בָאֵהֶבָה.

14. הפונדק, בלילה.

[באמצע הלילה נשמעות דפיקות חזקות על השער. נכנסת בעלת הבית]

חייל: [מבחוץ] לפתוח!

בעלת הבית: מי זה?

חייל: [מבחוץ, דפיקות] לפתוח, בשם החוק. לפתוח.

בעלת הבית: רגע. לעזאזל... [קוראת] ניקולא! נו הוא חירש לגמרי.

חייל: [מבחוץ, דפיקות] לפתוח!

בעלת הבית: רגע! [קוראת] ניקולא! ניקולא! [ניקולא נכנס] תפתח כבר! תזדרז!

[ניקולא יוצא. נכנס פלס, ניכר שהוא שיכור]

פלס: על מה כל הרעש?

[ניקולא חוזר, אחריו נכנס חייל בסערה. הוא עצבני ועצביו רופפים]

חייל: למה לא פותחים?

פלס: אמצע הלילה.

חייל: יש דברים שלא סובלים דיחוי. אתה בעל הבית?

פלס: היא. [מצביע על בעלת הבית]

חייל: [פונה אליה] טוב. הפונדק שלך קיבל צו סגירה. אתם צריכים להתפנות מיד!

פלס: מה פתאום להתפנות, היא נולדה כאן!

חייל: תקנות חדשות לאכיפת צו 106.

בעלת הבית: מה זה צו 106?

חייל: [מחווה לכיוון הצו שעל הדלת] צו הלאמת רכוש אזרחי, אתם לא יודעים לקרוא? [קורא

לאט בקול] "כלי חרסינה, שמן ובהמות."

בעלת הבית: בן, אבל –

חייל: אבל! אבל! לסירוב פקודה יש השלכות. לא העברת את הבהמה שברשותך למפקדה העירונית!

בעלת הבית: [בחוסר הבנה] אין לי שום בהמה.

חייל: [מקריא מהמסמכים] פונדק "האביר החצוי", מאדאם קארל, סוס אחד.

בעלת הבית: אין כאן שום סוסים.

פלס: [לפתע מבין] ד"ר בוקפאלוס.

חייל: מה?

פלס: מתגורר כאן הד"ר בוקפאלוס, שהוא בעצם גם סוס –

חייל: נו, מתקדמים. את צריכה להעביר את הבהמה הזאת, אחרת נסגור את הפונדק. ברור?

פלס: הוא לא בהמה, הוא עורך דין וסוס, וד"ר –

חייל: שקט! [מגיח לה טופס] תחתמי כאן שהסוס שלך עבר לידי הצבא.

בעלת הבית: אני לא יכולה. [מחזירה לו את הטופס]

חייל: מה?

בעלת הבית: הסוס לא שלי.

חייל: אז של מי הסוס? [פונה לפלס] של מי הסוס? [לבעלת הבית] תקשיבי טוב, יש לי עוד שלושה בתים הלילה, אז בלי להתחכם, של מי הסוס?

בעלת הבית: של עצמו.

חייל: את עושה צחוק? [תופס אותה בחוזקה]

פלס: [מנסה לעזור] עזוב אותה.

חייל: [מכוון אליו את הנשק] אל תתערב. [לבעלת הבית] הסוס הולך. תחתמי עכשיו!

בעלת הבית: הוא לא שלי, אז אני לא חותמת.

חייל: תסתמי את הפה, ותחתמי או שאני שובר לך את כל השיניים.

- בעלת הבית: זה לא יעזור, כי גם בלי שיניים, אני לא אחתום.
- חייל: חבל. [בועט בה באכזריות ברגל השנייה, היא נופלת] אולי עכשיו תדברי אחרת.
- בעלת הבית: [אוספת את עצמה ומסננת] על גופתי המתה. [החייל יוצא מדעתו מרוב זעם]
- חייל: אולי נבדוק איך הבן שלך ירגיש... [פונה לניקולא]
- בעלת הבית: לא!
- פלס: הוא לא הבן שלה, עזוב אותו. רגע רגע... [לניקולא] ילד לך תקרא לו. נו, מהר! [ניקולא יוצא, לחייל] הנה הוא מביא אותך, עזוב אותה. בבקשה.
- חייל: אני עוזב אותה רק שאני רואה אותו!
- [פלס מביט בבעלת הבית ליבו נשבר. בעלת הבית פניה חתומות, ניכר שהיא חווה כאב, אך סלידתה הרבה מהמעמד לא מאפשרת לה להפגין כל חולשה. נכנס בוקפאלוס הוא נסער הילד גורר אותו במעילו]
- בוקפאלוס: מה קרה? הילד לא אמר –
- פלס: הנה הוא.
- חייל: אתה סוס?
- בוקפאלוס: אדוני, אני ד"ר בוקפאלוס, פרקליט – [החייל מפיל את בעלת הבית באלימות על הרצפה, פלס ניגש לעזור לה]
- חייל: אתה – סוס?
- בוקפאלוס: ובכן...
- חייל: סוס או לא?
- פלס: הוא סוס!
- חייל: יפה, [מחווה לכיוון בעלת הבית] והיא הבעלים שלך?
- בוקפאלוס: לא.
- חייל: [מתקרב אליו] אל תשקר!
- בוקפאלוס: אין לי בעלים, אני... עצמאי.

חייל: [מביט בו, חושב בעודו מנסה למלא את הטפסים] טוב. אז, אהה... אתה הבעלים של הסוס שהוא... אה... אתה?

בוקפאלוס: אפשר לומר.

חייל: בסדר. [עושה שינויים בטופס ומגיש לו] תחתום כאן.

בוקפאלוס: [מוציא תעודה מכיסו] אדוני החייל, בטח נפלה אי הבנה, אני עורך דין בשירות המדינה, [מגיש לו את התעודה] כידוע לך לא חלה עלי חובת גיוס. תיקון לחוק עזר 35 –

חייל: [לא מביט בתעודה] תקשיב לי טוב, מחר בבוקר מול השופט תגיד את כל התיקונים. עכשיו תחתום. יש לי צו סגירה על המקום אם לא.

בעלת הבית: אני יורקת על הצו הזה.

חייל: תסתמי. [לבוקפאלוס] אתה חותם?

בוקפאלוס: [לוקח את הצו קורא אותו, לחייל] לעיתים "החכמה הגדולה ביותר היא לדעת מתי לציית". [חותם]

חייל: סוף סוף קצת הגיון ישר מהפה של הסוס, יפה. [תופס את בוקפאלוס] אתה עצור בעוון אי העברת הבעלות על הסוס שהוא, אה... [מחפש בטופס] אתה לידי המדינה. קדימה, נזוז.

בוקפאלוס: אוכל לקחת איתי כמה דברים?

חייל: [חושב רגע, בוקפאלוס בכל זאת מצא חן בעיניו] בזריזות.

בוקפאלוס: [לבעלת הבית] אני מאוד מצטער שזה הגיע לידי כך, מחר מול השופט...

חייל: בזריזות אמרתי!

[בוקפאלוס יוצא]

בעלת הבית: לך איתו, ילד. [ניקולא יוצא אחריו] שאלוהים יתפלל בשבילו.

פלס: כשאדם עולה לאנייה הוא חייב להתפלל פעם אחת. כשהוא יוצא למלחמה – פעמיים, וכשהוא נכנס לבית המשפט – שלוש פעמים לפחות.

חייל: גם את צריכה להתפלל. [תולש את הצו מעל הדלת] איתך עוד לא סיימנו. [יוצא]

15. חדרו של בוקפאלוס.

[בוקפאלוס אורז את הדברים. ניקולא עומד לצידו ומביט בו]

ניקולא: אתה פוחד?

בוקפאלוס: לפעמים.

ניקולא: אבל אתה גבוה.

בוקפאלוס: אז מה?

ניקולא: [שתיקה] לפעמים אני מפחד שלא יגיע הבוקר. [פאזזה] ממה אתה פוחד?

בוקפאלוס: [נעצר] מדברים שאין להם שם.

ניקולא: [מביט סביב] למה אתה לוקח איתך ספרים?

בוקפאלוס: כשאני קורא בהם אני נזכר שיש דברים שאי אפשר לקחת ממך.

ניקולא: [פאזזה] הספרים אומרים לך את זה?

בוקפאלוס: כן, יש ספרים שהופכים אותנו לחופשיים.

ניקולא: [פאזזה] אתה תחזור?

בוקפאלוס: כן.

ניקולא: יש לי סוד. [מתקרב לבוקפאלוס] כשאהיה גדול אני אהיה סוס.

16. הפונדק, מאוחר יותר באותו הלילה.

[כולם הלכו. בעלת הבית יושבת בחלל המרכזי ראשה בין כפות ידיה, נכנסת ביאטריס היא עומדת בקצה החדר ומביטה

בבעלת הבית בשתיקה]

ביאטריס: אה.

בעלת הבית: לקחו אותו. [שתיקה]. ביאטריס משתהה עוד רגע ואז יוצאת. נכנס ניקולא מבחוץ, הוא מביט בה

במבט שואל] נעלת? [הוא מהנהן] זהו זה נגמר. עכשיו נלך לישון. [הוא לא זז] בסוף אחרי

שהכל יגמר זה או שיש לך, או שאין לך. [נעמדת לאט, ניכר שהיא צולעת קצת יותר מהרגיל]

יום אחד המלחמה תסתיים, אנשים שובחים את זה. אבל אני לא. [דופקת על רגל העץ שלה] כל המלחמות מסתיימות בסוף, אבל זה משנה רק למי שנשאר. בוא הנה. אני רוצה להראות לך משהו. [לוקחת את ניקולא לפינת החדר] אם פעם משהו יקרה, אז תדע שבאן יש גם בשבילך. [מצביעה על קורת עץ רופפת] תרים את זה. [ניקולא מרים את העץ ומביט פנימה. היא מניחה בפנים צרור שטרות שהיא מוציאה מתוך כיס נסתר] אתה רואה? מזל שאת זה הוא לא לקח. עבשיו תסגור. [ניקולא סוגר] רק עליך אני סומכת ילד, שתדע. בסדר? [ניקולא מביט בה] למען השם ילד. תגידי אם כן או לא.

ניקולא: כן.

בעלת הבית: ואם... אם אי פעם יגיעו גם לכאן. אתה שומע, אז אתה נכנס וסוגר מבפנים ורק אחרי שיש שקט יותר זמן ממה שאתה יכול לחכות, רק אז ורק אז אתה יוצא. ברור? [הוא מהנהן, היא נאנחת] שתדע, בני אדם, זה רק צרות. עבשיו לישון. הלילה יהיה שקט.

17. נאום השופט.

החוק עיוור. לכן על כל ערמה של ספרי חוק שמנים יש להושיב שופט, כשכתר ראשו נוגע בשערי הצדק. שעניו פקוחות וליבו רחב. הספרים לא יקראו את המילים החכמות שנכתבו בדם. לא ישמעו את עדויות הקורבנות. לא יציעו יד מנחמת ללטף ראשו של ילד. אני אהיה להם האוזן-עין-לב. ובסכין מכתבים חדה אפריד בין דפיהם הדקיקים של ספרי החוק. אקרא בהם שוב ושוב. ואלמד את הטעויות שנחזור ונעשה.

18. תא המאסר.

[בתא הכלא. אסיר א, ותיק יותר שוכב על הדרגש. אסיר ב עומד חסר מנוחה. נכנס בוקפאלוס עם ספרים. ואחריו נסגרת הדלת. המצב לא רגיל בעבורו]

אסיר א: [בשכיבה] מה זה?

אסיר ב: זה. אה. [נועץ מבט בבוקפאלוס]

אסיר א: מה?

אסיר ב: נו. [מדגים בתנועה, אסיר א לא מבין] נו! [מתעצבן] זה הסוס שאמרו.

[שתיקה]

אסיר א: יש לו סיגריה?

בוקפאלוס: אני לא מעשן.

[שתיקה]

אסיר א: וקלפים?

אסיר ב: זה סוס!

אסיר א: יש לו או לא?

[אסיר ב מביט בבוקפאלוס, בוקפאלוס מנענע ראשו לשלילה]

אסיר ב: אין לו.

אסיר א: חבל.

[שתיקה, אסיר א שורק. בוקפאלוס מתקדם לכיוון המיטה הפנויה]

אסיר ב: אה! אה! [עוצר אותן] מה אתה עושה? אתה לא ישן כאן.

בוקפאלוס: למה?

אסיר ב: [לאסיר א] הוא לא ישן כאן.

אסיר א: מה העניין?

אסיר ב: [לאסיר א, בשקט] אני לא ישן עם סוס.

אסיר א: מה הבעיה עם זה?

אסיר ב: אני קורא לו... [פונה לדלת]

אסיר א: אתה לא קורא לאף אחד.

אסיר ב: אני לא ישן איתו. [לבוקפאלוס] מה אתה מסתכל?

בוקפאלוס: אני לא מסתכל.

אסיר ב: אל תעצבן אותי!

אסיר א: עזוב אותו.

אסיר ב: לא. לא. הוא לא נשאר פה, אני לא ישן עם חיות. אני קורא לו... [החוצה] סוהר!

אסיר א: תשתוק אמרתי!

בוקפאלוס: [לאסיר ב] זה רק ללילה אחד.

- אסיר ב: אל תתקרב, אתה מסריח.
- [בוקפאלוס זז אחורה, מוציא לאט ספר שנמצא ברשותו, הוא קורא בעמידה]
- אסיר א: [מתערב] לילה אחד?
- בוקפאלוס: הייתה טעות, מחר זה יסתדר. אני לא צריך מיטה.
- אסיר א: [מתחיל להתעניין] איזו טעות?
- בוקפאלוס: צו גיוס.
- אסיר א: [מתיישב] אתה סרבן?
- בוקפאלוס: מה פתאום?
- אסיר א: באו לגייס אותך ולא הלכת!
- בוקפאלוס: כן.
- אסיר א: זה מה שחשוב! יחי המאבק!
- בוקפאלוס: [מוריד את הספר] אתה לא מקשיב, הייתה טעות.
- אסיר א: זה לא משנה, כאן כולנו אותו הדבר.
- אסיר ב: [מתפרץ] שטויות. אני בכלל לא צריך להיות פה, ועכשיו עוד מביאים לכאן חיות!
- אסיר א: כל אחד עושה מה שהוא יכול. [מצביע על אסיר ב] כשהוא מכר ציוד צבאי הוא אפילו לא הבין שהוא עושה את זה בשביל המאבק.
- אסיר ב: תפרו לי תיק אני אומר לך.
- אסיר א: מכרת את הנשק?
- אסיר ב: מכרתי את מה שנתנו לי. זה היה שלי.
- בוקפאלוס: הנשק והחיילים המופקדים עליו, שניהם רכוש צבאי.
- אסיר ב: מה אתה עכשיו גם עורך דין?
- בוקפאלוס: כן.
- אסיר ב: אה! אז שתדע בדיוק בגלל כמוך אני פה.
- בוקפאלוס: אתה פה, כי גנבת –
- אסיר ב: מי גנב?
- בוקפאלוס: Ignorantia legis non excusat

- אסיר ב: מה זה?
- בוקפאלוס: אי ידיעת החוק, אינה פותרת –
- אסיר ב: תסתום עכשיו או שאני חותך אותך...
- בוקפאלוס: אם אתה עובר על החוק, יש לזה מחיר.
- אסיר ב: אני אראה לך מחיר! [אסיר ב קופץ על בוקפאלוס עם סכין שהוא מוציא מהנעל, אסיר א מנזק כדי להפריד ביניהם, אבל אין צורך, בוקפאלוס מתוך אינסטינקט פראי הודף את אסיר ב ומעיף אותו בכח לא יאומן אל הקיר. כולם המומים]
- אסיר א: מה?
- בוקפאלוס: [נבהל מהתגובה מתקרב לאסיר ב] לא התכוונתי... [אסיר ב נרתע]
- אסיר ב: אל תתקרב! [לאסיר א] הוא חיה. הוא שבר לי את היד! [אסיר א מרים את הסכין ומכניס אותה לנעל שלו] חכה מה שיקרה עכשיו...
- בוקפאלוס: [נסער כולו, לאסיר א] הוא קפץ עלי עם הסכין... זה לא היה...
- אסיר ב: הוא חיה! הוא שבר לי את היד. אני קורא לו –
- אסיר א: [מתקרב לאסיר ב] אתה לא קורא לאף אחד! ברור?
- אסיר ב: אבל –
- אסיר א: תסתום עכשיו, [מוציא את הסכין] או שלא תהיה לך לשון.
- אסיר ב: [מייבב] הוא שבר לי את היד!
- אסיר א: [זורק לו שמיכה] תסדר עם זה. [אסיר ב מסדר לעצמו מנשא ליד, הוא מייבב לעצמו כשהוא מגניב מבטים חשדניים לכיוון בוקפאלוס. אסיר א מתקרב לבוקפאלוס] זה היה מאוד חזק.
- בוקפאלוס: [הודף אותו] זאת הייתה הגנה עצמית!
- אסיר ב: ראית? שוב.
- אסיר א: [מרגיע] להפך. [מנמיך את הקול] אנחנו צריכים בדיוק... אה... כמוך... [מעיף מבט מהיר באסיר ב, מחזיר מבט לבוקפאלוס] בשביל המאבק...
- בוקפאלוס: [חסר מנוחה] מאבק במה?
- אסיר א: בשיטה. כל מי שיושב כאן, הוא חלק מהמאבק. כולנו כאן אותו הדבר.
- בוקפאלוס: אתה פרויט והוא גנב – אנחנו לא דומים בכלום.
- אסיר א: תקרא לזה איך שאתה רוצה, ובכל זאת אנחנו בדיוק באותו התא. אתה צריך להבין, הם רוצים לנצל אותנו ואנחנו חייבים להתנגד, בשביל להגן על עצמנו.

- בוקפאלוס: החוק מגן עלינו.
- אסיר א: החוק הכניס אותך לפה! תביט סביבך, זה הכל מערכות כלכליות, שהחוקים רק משרתים אותן. שולחים אותנו למות במלחמה, כי מישהו מרוויח. תמיד מישהו מרוויח. אנחנו חייבים להתנגד, בכח.
- בוקפאלוס: הציות הוא הבסיס לחברה האנושית.
- אסיר ב: סוס אומר לנו להיות אנושים.
- אסיר א: תסתום! [לבוקפאלוס] עוד לא הבנת? אנושי, זה מי שחי.
- בוקפאלוס: זה לא מספיק. גם צמח חי. בשביל להיות אדם צריך יותר.
- אסיר א: כשמתנהגים אליך כמו חיה, אז אין ברירה. אתה מעדיף להיות רכוש צבאי? הם משתמשים בהכל בלי רחמים. ראית פעם איש רעב? אין בזה שום דבר אנושי.
- בוקפאלוס: אף אחד לא רוצה במלחמה, אבל לפעמים אין ברירה. הם ברברים.
- אסיר א: כולם ברברים! מלחמה היא ברברית... אתה לא מבין? אין אוכל על הגבול. כלום. ראיתי איש אחד יוצא מדעתו מרוב רעב. [מנמיך את קולו] אם תציית לחוק אתה תהיה בשר תותחים או גרוע מזה, בשר... הם יכולים לעשות ממך מה שהם רוצים.
- בוקפאלוס: מחשבה מהסוג הזה, הורסת כל תקווה למין האנושי.
- אסיר א: אבל אתה לא מקשיב!
- אסיר ב: [לאסיר א] מה אתה מדבר איתו בכלל, אתה לא רואה שהוא חיה!
- אסיר א: שמעת? זה בכלל לא משנה מה אתה חושב. אם הם חושבים שאתה חיה, אתה תגמור כמו חיה ושום דבר לא ישנה את זה. תשמע לי טוב, מה שעשית פה, תעשה גם שם. תהיה סוס! כשיבוא לקחת אותך, תבעט בכל הכח או אני לא יודע מה, העיקר שתתנגד.
- בוקפאלוס: אני מאמין באדם.
- אסיר א: [מריר] ואני מכיר אותו.

19. נאום האסירים [האנרכיסט והאגואיסט].

- כל גבול, סופו שיעברו אותו. כל חוק התחיל בהפרה. דם חם זורם בעורקים רק למי שמסרב, כי להסתגל פירושו להתנוון. שתיקה היא הסכמה. העמידה מנגד, שיתוף פעולה מלוכלך. רק המאבק, רק פירוק מהיסוד לאלפי רסיסים שאי אפשר עוד לחבר ביחד, רק זאת המשמעות האמיתית של המילה חיים.

- אני רק רוצה דבר אחד, גם מחר לקום בבוקר. [פאזזה] אחרי זה לשטוף את הפנים במים קרים. לאכול משהו. ואחר כך את הכל ויותר מזה. אבל אם לא קמת בבוקר, אז מה אכפת לך כל השאר?

20. בית המשפט.

[השופט עסוק במסמכים שמולו, לא מרים את מבטו כשנכנסים לאולם אבן ובוקפאלוס]

שופט: מה העניין? בקיצור בבקשה.

אבן: כבוד השופט, זה בנוגע לצווי החירום.

שופט: שוב? כל הזמן הצווים. יש לי עוד 10 תיקים לפני הפסקת הצהריים. [מביט בהם, מזהה את בוקפאלוס] ד"ר בוקפאלוס, איזו הפתעה. שמעתי שנשלחת למחוז שלנו. אני אגב מעריץ גדול. ואיזו דרך שעשית בחיי! תאמין לי אם היה לנו כאן אלכסנדר מוקדון עכשיו, המצב היה אחר. טוב, [סופק כפיים] אז מה – רק רגע, [קורא החוצה] תמסור בחוץ שיהיה עיכוב. [חזרה לבוקפאלוס] ובכן, במה העניין?

אבן: כבוד השופט, אני התובע.

שופט: אתה? [מביט בשניהם, חצי חיוך] קדימה, בוא נשמע.

אבן: ד"ר בוקפאלוס, נדרש להעביר את הבעלות על הסוס בוקפאלוס לידי הצבא.

שופט: סליחה?

אבן: כבוד השופט, [מגיש לו טופס] צו חירום 106: הלאמת רכוש אזרחי. כל הבהמות במחוז מולאמות לצורך המאמץ המלחמתי. [השופט מביט בטופס] ד"ר בוקפאלוס על פי רישומי המחלקה הווטרינרית הוא סוס, ולכן הוא נדרש להתייצב במשלוח שיוצא היום אל החזית.

בוקפאלוס: סיימת? [אבן מהנהן] כבוד השופט, תיקון לחוק עזר 35: "על אזרח שמועסק בפרקליטות המדינה לא חלה חובת הגיוס". היות ובית המשפט מכיר בי כעורך דין, עלי להיות פטור מחובת הגיוס.

אבן: כבודו, הכרעה בדבר שחרורו עלולה ליצור תקדים. כל אחד יוכל לטעון שגם הסוס שלו "יוצא דופן" ולבקש אזרחות. צווי החירום דורשים במפורש את העברת בעלות כל הסוסים לידי הצבא.

בוקפאלוס: החוק להגנת זכויות האזרח, סעיף ג': "גם בעתות חירום יש לשמור על זכויותיו הבסיסיות של האזרח הנוגעות לחירותו".

אבן: הוא מבקש להעמיד את חירותו הפרטית על פני בטחון המדינה. אנחנו במלחמה. אם אני לא טועה, היה זה אלכסנדר מוקדון שאמר: "בהתנהגותו של כל אחד, תלוי גורל כולם". קודם כל הוא סוס.

שופט: טוב, רגע! [פאזזה] מה בעצם הופך אותו לסוס?

אבן: [מתבלבל] על פי הרישומים של המחלקה הווטרינרית –

שופט: מספיק כבר עם הווטרינרית! יש כמה שאני מכיר שצריך לרשום אותם בוטרינרית לפניו, הוא ללא ספק אנושי יותר מרוב האנשים שאני מכיר. [פונה לבוקפאלוס] ד"ר בוקפאלוס, תרשה לי להציע הצעה: בית המשפט, לפני משורת הדיון, יכול לחתום על תצהיר רשמי שיאשר שלמרות נסיבות העבר, כיום ניתן לומר בוודאות שלאור השינויים, אתה כבר אינך סוס.

[רעד עובר בגופו של בוקפאלוס]

אבן: כבוד השופט זה שערורייתי!

שופט: תשמע... מה שמך בעצם?

אבן: אבן שור, קצין הפרקליטות הצבאית.

שופט: תשמע אבן, אני מבקש ממך לשתוק רגע. [לבוקפאלוס] ובכן?

[שתיקה]

בוקפאלוס: לא.

שופט: מה זאת אומרת?

בוקפאלוס: זאת לא האמת.

שופט: תחשוב רגע בהגיון ד"ר, במה אתה עוד סוס? ראה בנסיבות אלה הזדמנות לעגן בצורה חוקית את מה שקרה באופן טבעי. אתה כבר לא סוס, זה הרי ברור. בית המשפט ישמח לחתום על תצהיר כזה.

אבן: כבוד השופט, הוא סוס לכל דבר שום דבר לא ישנה את זה.

- שופט: [בכעס] הוא-לא-סוס! מספיק! תראה אותו בעצמך.
- בוקפאלוס: כבודו, [מהסס, מילים אלה נשמעות לו חדשות פתאום] אבל... אני סוס.
- אבן: [בניצחון] בבקשה!
- שופט: שטויות – מדוע סתם להתעקש?
- בוקפאלוס: [פונה ממנו] אתה דורש ממני את הבלתי אפשרי. לשכוח שהייתי. להעלם ולהופיע שוב ריק. אני לא יכול. אני סוס.
- אבן: כבוד השופט, הסוס החליט. חירותו של כל אדם נמדדת בכך שהוא מציית לחוק לא משום שהוא נכפה עליו, אלא משום שהוא בוחר בו.
- שופט: החוק... החוק... החוק בשוויוניות ממלכתית, אוסר על העשירים כמו גם על העניים לגנוב לחם. [פאזזה קלה] ובכן רבותי, לאחר שהוצגו בפניו כל הטיעונים קבע בית המשפט, שיש לגייס את הסוס שנקרא "ד"ר בוקפאלוס" כסוס מלחמה. מרגע זה הבעלות על הסוס בוקפאלוס, עוברת מידי האזרח בוקפאלוס לידי הצבא. התיק נסגר, אפשר לקחת אותו.

21. נאום הסוס.

- בוקפאלוס: מגייסים אותי כסוס, וזה נכון. אני סוס. המילים הראשונות שהבנתי, היו כמו הבזק אור בתוך אפלה. בין רגע, קנה הסוכר הפך "מתוק". אחר כך גיליתי את משמעות המילה "מלחמה". שאחריה אין כלום. אף מחשבה. יש רק רצון לחיות. הלסתות ננעלות. קדימה.
- לא אוותר על המילים שלמדתי, שקראתי, שנחרתו בזיכרוני. מפחדים שלא אהיה צייתן, שיצטרכו להחזיק אותי ברסן עד שייקרעו לי זוויות הפה. עד שיצא לי שוב קצף מהחניכיים. שאהרוג שוב. אבל אילפו אותי. אני כבר לא חיה, אבל גם לא אדם.

[במהלך הטקסט צלו של הסוס גדל על הבמה]

22. חורבות הפונדק, לפנות ערב.

[פּלס יושב בדממה, המקום הרוס, על השולחן בודד שנותר בקבוק ריק למחצה. הוא לא אז, החדר חשוך חפצים פזורים על הרצפה. נכנס אבן]

פּלס: [מרים את הראש] מה עשית? [אבן לא מבין] לקחו אותו.

אבן: אני יודע.

פּלס: החיילים... זה היה נורא... הם הרביצו למדאם, שברו הכל...

אבן: לא ידעתי. אני מצטער.

פּלס: לא היית צריך לעשות את זה.

אבן: לא הייתה לי ברירה זה התפקיד שלי.

פּלס: הם לקחו הכל, אתה לא מבין! וככה, מאחורי הגב...

אבן: [לא מבין] מאחורי הגב?

פּלס: מה היא עשתה לך? לא היית צריך להגיד...

אבן: להגיד מה?

[פּלס נאנח מטלטל ראשו מצד לצד, נכנסת ביאטריס]

ביאטריס: איפה הוא?

אבן: שלחו אותו לגבול. כמו שאמרת, אין אף אחד מעל החוק.

ביאטריס: בשביל זה באת?

אבן: לא, באתי להגיד שטיפלתי בהכל. לא יסגרו את הפונדק.

ביאטריס: כולכם אותו הדבר.

אבן: [לפּלס] אני מצטער. תמסור גם למדאם. [פונה ללכת]

ביאטריס: אתה בטח חושב שטוב שהוא הלך. [אבן נעצר וחוזר]

אבן: אני לא יודע. [פונה ללכת אך חוזר בו] אבל אני כן יודע, שסוס מאולף לעולם לא יהיה

אדון לעצמו.

- ביאטריס: שלא כמוך?
- אבן: מה את רוצה?
- ביאטריס: בכל זאת הוא היה טוב ממך.
- אבן: כן?
- ביאטריס: היו לו אידיאלים.
- אבן: הוא סוס!
- ביאטריס: ששווה אלף כמוך.
- אבן: אולי.
- ביאטריס: בטוח! [יורקת בפניו]
- אבן: ואת בטוחה כל כך בעצמך.
- ביאטריס: אין לי במה להתבייש.
- אבן: גם לי אין. לא אני סיפרתי שיש כאן סוס. אולי עוד מישהו רצה שהוא ילך.
- ביאטריס: מי ירצה דבר כזה?
- אבן: תגידי את.
- ביאטריס: איך אתה... [לפתע בחמה] בחיים לא תהיה דומה לו! [מתקדמת לעברו] אני שונאת אותך. תמיד שנאתי אותך. לעולם לא אתחתן איתך. אין בך שום דבר שאפשר לאהוב! [זורקת למרגלותיו את הטבעת ויוצאת, חולפת על פני ניקולא שבדיוק נכנס]
- אבן: [לפלא] אני מצטער. [רואה את ניקולא] לא אטריד אתכם יותר.
- [אבן יוצא. פלס נשאר לשבת]
- פלס: [לפתע מביט בניקולא] כל הזמן אמרתי שהצל יביא לכאן מזל רע. מה עשינו?
- [פלס לוקח את הבקבוק ויוצא. ניקולא מביט בחדר ההפוך. הוא מתחיל לסדר את אחד הכיסאות ודורך בטעות על הטבעת. הוא מרים אותה מביט בה. מתלבט. הולך אל המחבוא ומניח את הטבעת במחבוא של בעלת הבית. הוא ממשיך לסדר את החדר לאט. נכנסת בעלת הבית בצליעה, היא פונה אל המחבוא]

בעלת הבית: תראה מה שעשוי. [פותחת את המחבוא] לפחות הכל עוד כאן. [רואה את הטבעת] מה זה? [ניקולא מביט בה בשתיקה] בוא הנה, מה זה? מאיפה לקחת את זה? [מתקרב מביט בטבעת ואחר כך בבעלת הבית, בעלת הבית נותנת לו סטירה] גם ככה יש מספיק צרות, שלעולם לא תעז לגרום לי להתחרט שלקחתי אותך. הבנת? [ניקולא מביט בה] תלך לחדר. [ניקולא מביט בה ויוצא. בעלת הבית קורסת על אחד הכיסאות ובוכה]

23. נאום האדם [הטבח].

סבתא שלי הייתה אומרת שבבית המשפט של מעלה, שופטים אותך רק על מה שעשית ולא על מה שרצית לעשות. ושביום הדין כל הכוונות הטובות הולכות לעזאזל. ככה שכל ערב לפני שאתה הולך לישון תשאל את עצמך אם הוספת עוד משהו לרשימה. כי לפעמים גם אם רק קילפת בצל בשביל מישהו אחר, כדי שהוא לא יבכה, אולי עשית את הדבר הטוב שבסופו של יום יטה, את כף המאזניים לטובך. ואז אתה יכול לישון בשקט עוד לילה.

24. גבול. הסוס והטבח.

[הטבח מקלף סלק קטן, באיטיות. בוקפאלוס נכנס]

טבח: מה אתה רוצה?

בוקפאלוס: שלחו אותי לכאן. [מגיש לו צו חתום]

טבח: בשביל מה?

בוקפאלוס: "לא תמיד יש לך עניין במלחמה, לעיתים למלחמה דווקא יש איזה עניין בך"

טבח: טוב. [הטבח פותח את הצו וקורא] אה... זה שלך?

בוקפאלוס: כן.

טבח: אתה סוס?

בוקפאלוס: כן, [בפאתוס] אני בוקפאלוס סוסו של אלכסנדר מוקדון, חוזר לדהור בשדה הקרב!

טבח: [בגיחוך] מתי לאחרונה ראית סוסים בחזית? [הטבח קורא שוב את הצו, חושב] סוס...

[פונה לקחת סכין]

- בוקפאלוס: יש בעיה?
- טבח: אתה בטוח שזה שלך?
- בוקפאלוס: כן.
- טבח: טוב. תעמוד כאן בצד.
- [בוקפאלוס נעמד בצד מביט בטבח, הטבח לוקח בצל ומתחיל לחתוך]
- בוקפאלוס: מכאן יוצאים אל החזית?
- טבח: לא יוצאים מכאן לשום מקום. [בוקפאלוס לא מבין, הטבח מתרכז מעט] יוצאים מכאן לחדר האוכל. [מתחרט] תן לי את זה שוב. [לוקח את הצו קורא בו שוב] לעזאזל.
- בוקפאלוס: מה הבעיה?
- טבח: [מגיש לו צלחת עם מעט בצל] קח, תאכל.
- בוקפאלוס: תודה, אני לא רעב. [הטבח פונה ממנו בכעס] זה ייקח עוד הרבה זמן?
- טבח: במקומך לא הייתי שואל. [בוקפאלוס רוצה לומר דבר מה נוסף, הטבח עוצר אותו] תשמע אני לא רגיל שזה מדבר. אז אם תוכל לשתוק. [הטבח משחזר את הסביון]
- בוקפאלוס: מה מדבר?
- טבח: האוכל שאני צריך להגיש!
- בוקפאלוס: איזה אוכל? [הטבח שותק] על מה אתה מדבר?
- טבח: לעזאזל. נו, לעזאזל. לעזאזל.
- בוקפאלוס: תגיד במה העניין! מגיע לי לדעת –
- טבח: אתה רוצה לדעת? בבקשה! אספקה א' – זה נשק. אספקה ב' – זה ציוד רפואי. ואספקה ג' – זה אוכל. כאן כתוב אספקה ג'. [בוקפאלוס שותק, הוא מתחיל להבין] אההה! לעזאזל! למה שאלת!
- בוקפאלוס: זה מה שכתוב כאן? [לוקח את הצו]
- טבח: כן, נו, לא יכולת כבר לשתוק? מה אני יעשה עכשיו! מה-אני-יעשה? אני... שתדע שכל חיה, לפני שאני... אני נותן לה אוכל... שהיא לא תרגיש... [מחפש את המילה]

שהיא לא תדע... חיה שמפחדת מרעילה את הדם שלה. ואז הבשר מר. אבל אתה היית חייב לשאול. ומה אני יעשה עכשיו! [בייאוש] לעזאזל, בשביל מה באת דווקא אלי?

בוקפאלוס: אני... הם שלחו אותי לכאן...

טבח: לעזאזל! [רגע] תשמע אם אני קורא מה שכתוב בדף הזה אתה גמור, ואם אני לא קורא אז אני גמור, אתה מבין?

בוקפאלוס: [שקט] כן.

טבח: עכשיו תקשיב, אני לא אומר לך מה לעשות, אבל אתה רואה את הסכין הזאת? [מכוון אליו את הסכין] אם אתה לא מתחפף מכאן אני אצטרך להשתמש בה. [רעד עובר בגופו של בוקפאלוס]

בוקפאלוס: אני לא יכול ללכת.

טבח: ללכת? תברח! [לוחש לו] אדיוט, תברח! [בוקפאלוס נותר במקומו] תשמע אני אמור לקרוא ולעשות. כי המשלוח הבא יגיע רק עוד שלושה שבועות, ואי אפשר להיות בררנים. יש לי מאה ועשרים חיילים בחוץ שאי אפשר להחזיק יותר. אז תעשה לי טובה ותעוף לי מהעיניים.

בוקפאלוס: [הצל שהתגנב מופיע לפתע בוקפאלוס נועץ בו מבט, פתאום קולו נשבר] אבל אני לא יכול.

טבח: אני מתחנן!

בוקפאלוס: [בתחינה] אני חייב להישאר.

טבח: חייבים זה רק למות, לחיות צריך לבחור.

בוקפאלוס: Dura lex, sed lex – החוק קשה אך זה החוק.

טבח: לא הבנת כלום! Non ut edam vivo, sed ut vivam edo

בוקפאלוס: מה אמרת?

טבח: זה בלטינית, זה אומר אל תחייה כדי לאכול, תאכל כדי לחיות.

בוקפאלוס: הבנתי מה זה אומר, אבל אף פעם לא שמעתי את זה. מי אמר את זה?

טבח: סבתא שלי, מאיפה אני יודע. [בוקפאלוס מביט בו במבט נוקב] זה משיר שסבתא שלי הייתה שרה כשלא הייתי רוצה לאכול.

בוקפאלוס: [חוזר בשקט] Non ut edam vivo, sed ut vivam edo. זה חלק משיר. מה ההמשך?

טבח: אני לא זוכר... מה זה משנה, תשמע אתה חייב להסתלק עכשיו. [פונה להציץ החוצה]

בוקפאלוס: לא למדתי בעל פה אף שיר... [לא מסיר את עינו מהצל. פאזזה, לאט מבין] הכל הפוך... כל מה שעשיתי... הכל... לא למדתי אף שיר... אין דרך... אני... זה כמו קשר גורדי...

טבח: כמו מה?

בוקפאלוס: קשר גורדי. המלך מיידאס קשר לפני המון שנים, קשר חבלים שאי אפשר להתיר. אמרו שרק מי שיצליח להתיר את הקשר הזה יכבוש את אסיה.

טבח: אלוהים, מה אכפת לי מאסיה עכשיו?

בוקפאלוס: כשהגענו לפריגיה (Frigya), אלכסנדר ביקש שיביאו את הקשר. הוא היה עקשן כל כך. זה היה קשר חבלים עצום בלי התחלה ובלי סוף. אבל אלכסנדר הביט בו רק רגע אחד, ואז שלף את החרב שלו ופשוט חתך את החבל. ככה! אנשים התקוממו – אמרו שזאת רמאות! [פאזזה] אבל אז... אז הוא הלך וכבש את אסיה.

טבח: בשביל מה כל הסיפורים האלה, מה לעזאזל אתה רוצה?

בוקפאלוס: יש קשרים שאפשר להתיר רק בדרך אחת, תן את הסכין.

25. גבול. אבן והטבח.

[בגבול הטבח מגיש לאבן אוכל. אבן יושב, הטבח מביט בו בהססנות, הוא לא רגוע, ניכר שהוא מסתיר משהו]

טבח: אם רק הייתי יודע שאתה מגיע המפקד, הייתי מתכוון מראש.

אבן: לא משנה.

טבח: אין לנו הרבה, ואף אחד לא הודיע שיש ביקור...

אבן: אני מעדיף לשמור על דיסקרטיות. [אוכל] לא רע.

- טבח: תודה המפקד.
- אבן: אני מחפש מישהו, ואני צריך שתעזור לי. אבל זה צריך להישאר בינינו. אתה מבין חייל?
- טבח: כן המפקד.
- אבן: יופי. [מנמיך קולו] אני מחפש סוס בשם ד"ר בוקפאלוס.
- טבח: [בולע את הרוק] סוס?
- אבן: כן. אני חייב למצוא אותו, אתה מבין?
- טבח: כן.
- אבן: אז אני צריך שתחשוב טוב טוב.
- טבח: סוס... סוס... לא. זה לא זכור לי...
- אבן: [נשמע מעט מאיים] חייל אני לא אוהב שמשקרים לי. אז אל תגרום לי להתעצבן סתם. אני יודע שהגיע לכאן סוס.
- טבח: סוס. עכשיו שאתה אומר את זה ככה. יכול להיות שהגיע.
- אבן: ואיפה הוא עכשיו?
- טבח: איפה הוא...? איפה הוא...
- אבן: [תופס את ראשו של הטבח ומוריד אותו לכיוון הצלחת] תשמע חייל אני יודע שהגיע לכאן משלוח של סוסים מהעורף, הכל רשום. אז תתחיל לדבר.
- טבח: זה לא היה משלוח של סוסים, זה היה משלוח של סוס. סוס אחד, למאה עשרים חיילים!
- אבן: [משחרר מעט את האחיזה] ומה קרה איתו?
- טבח: אה... הוא נגמר.
- אבן: מה זאת אומרת נגמר? איפה הסוס? [תופס את ראשו של הטבח, ודוחף לו את האוכל לפה] תקשיב לי טוב אם אתה לא אומר לי עכשיו איפה הסוס, אני אדאג באופן אישי

שאתה תהיה החייל האחרון שחוזר הביתה. אתה מבין? [הטבח מהנהן, אבן משחרר אותן] איפה הסוס?

טבח: גמרנו את הסוס. שלושה חודשים לא קיבלנו כלום. אכלנו כל מה שאפשר לבשל. ואז כל מה שאי אפשר לבשל. אחר כך כלבים. עכברושים. הכל. ואז גם זה נגמר... אנשים אכלו אפילו את רצועות העור בחגורות שלהם. ואז שסוף סוף קיבלנו אספקה מהעורף... זהו... זה נגמר אכלנו הכל!

אבן: אבלתם?

טבח: כן.

אבן: [צל חולף על הקיר, אבן בולע רוק] הכל?

טבח: כן.

אבן: לא נשאר כלום?

26. הפונדק, לפנות ערב, כעבור זמן.

[פּלס מנסה ללמד את ניקולא לשחק שחמט, בעלת הבית פורסת לחם]

פּלס: לא. לא. לא. לא ככה! נו ילד, באמת אתה לא יכול ללכת לאן שאתה רוצה! אתה חייב לזכור את הכללים. הסוס יכול ללכת רק שתיים קדימה ואחד לצד או הפוך. שום דבר לא נכנס לך בפנים? [ניקולא מפיל את אחד הכלים ויוצר בלגן על הלוח] נו, מה אתה עושה? לעזאזל. נצטרך להתחיל הכל מההתחלה.

בעלת הבית: ניקולא תביא מהמחסן את הנקניק.

[ניקולא קם ויוצא]

פּלס: כל פעם אני מסביר לו מחדש, בשביל מה להתאמץ?

בעלת הבית: תעזוב אותו.

פּלס: אני מנסה להכניס לו קצת משהו לראש, שיחשוב קצת.

בעלת הבית: זה לא נכנס, אז תעזוב אותו. אין לך עוד איזה משהו לכתוב?

[נכנס אבן]

פּלס: הנה פנים שלא ראינו מזמן.

אבן: ערב טוב.

בעלת הבית: מה אתה עושה כאן?

אבן: אני מצטער, אולי היית צריך להודיע. באתי בעניין בוקפאלוס.

בעלת הבית: שוב זה. [פונה ממנו]

פּלס: אז מה החדשות?

אבן: ביאטריס נמצאת?

פּלס: היא בחדר.

אבן: אולי – [ניקולא נכנס עם הנקניק ונותן לבעלת הבית ומביט באבן]

פּלס: ניקולא תקרא לביאטריס. [ניקולא יוצא שוב] מה דעתך על משחק קצר?

אבן: הפעם אני מסרב.

פּלס: מפקירים אותי בעורף בלי אף פרטנר ראוי להילחם בו.

אבן: אני מצטער. [שתיקה] שמעתי על הספר.

פּלס: [מבושם] כן.

אבן: לא מדויק, אבל יפה.

פּלס: רק מי שישן לא חוטא...

[שתיקה מתוחה, נכנסת ביאטריס]

ביאטריס: ניקולא אמר... [רואה את אבן] הו... [פונה לצאת]

אבן: חכי!

ביאטריס: אין לי מה להגיד לך.

אבן: רגע, חכי. אני מצטער. [פאזזה] באתי להגיד... תראו, אני טעיתי. שלחו אותו לגבול.
[פאזזה] ואני נסעתי לשם... אני מצטער... שלחו אותו לשם, ואין שם אוכל... שלחו אותו... כי אין שם אוכל. [צל חולף בחדר]

פּלס: רגע...

בעלת הבית: לא.

ביאטריס: מה?

אבן: עד שהגעתי זה כבר היה מאוחר מידי.

ביאטריס: מאוחר מידי למה? אני לא מבינה.

אבן: [מתיישב, הוא לא יכול להגיד את המילים. הוא מתחיל לבכות] אני מצטער, אני כל כך מצטער.

ביאטריס: אני לא מבינה! אני לא מבינה! [פּלס מחבק אותה]

פּלס: אלוהים.

[כולם קופאים במקומם, ביאטריס בוכה על כתפיו של פּלס, אבן יושב ראשו מורכן, ניקולא ממשיך לאכול את הנקניק. בעלת הבית ניגשת למדף ולוקחת את כד החרסינה לרגע היא מסתכלת עליו ואז מניחה לו ליפול ולהתנפץ על הרצפה]

27. אפילוג.

[המשך התמונה, אור אחר. ניקולא מביט בחלון. בוקפאלוס עובר. ניקולא קם ויוצא החוצה]

בוקפאלוס: שלום ילד, הבאתי לך ספר. אני חושב שתאהב אותו. [מגיש לניקולא את הספר, ניקולא מהסס] אל תדאג, אני אקריא לך. [לפתע ניקולא מחבק אותו בחוזקה] רוצה לעלות?

[ניקולא מביט לכיוון הפונדק, וחוזר להביט בבוקפאלוס, בוקפאלוס מרים את ניקולא על הכתפיים. ניקולא צוחק בפעם הראשונה]

28. נאום הילד [ניקולא].

[מעל כתפי הסוס] ועבשיו אני סוס! [צהלה] הנה אני.

המחזה הפרקליט שואב השראה מסיפור קצר של פרנץ קפקא.

הפרקליט החדש / פרנץ קפקא

תרגום: אילנה המרמן

יש לנו פרקליט חדש, ד"ר בוצפאלוס. כמעט שום דבר במראהו אינו מזכיר את הימים שעדיין היה סוס המלחמה של אלכסנדר מוקדון, אף כי מי שידועות לו העובדות ישגיח בדבר אחד או שניים. ובכל זאת ראיתי לא מכבר על מדרגות בית-המשפט, שאפילו שמש בית-דין נבער מדעת מביט על הפרקליט בהשתאות במבט מקצועי של צופה קבוע במרוצי-סוסים, בשעה שעלה ממדרגה למדרגה מרים גבוה את שוקיו וצעדיו מצטלצלים על השיש.

ציבור הפרקליטים רובו רואה בעין יפה את קבלתו של בוצפאלוס אל שורותיו. האנשים, מתוך הבנה מפליאה, אומרים לעצמם שבסדר החברתי של ימינו מצבו של בוצפאלוס קשה, ומשום כך, וגם משום מקומו בדברי ימי העולם, ראוי הוא בכל אופן שיתחשבו בו. כיום – זאת לא יוכל איש להכחיש – אין בנמצא אלכסנדר הגדול. אמנם לרצוח יודעים לא מעטים; אף אין מחסור בידיים זריזות להטיל בעת משתה חנית בידיד היושב מעבר לשולחן; ורבים צר להם המקום במקדוניה ולכן הם מקללים את פיליפוס, אביו – אבל איש, איש אינו יכול להוליך להודו. כבר אז לא היה אפשר להגיע אל שערי הודו, אבל חרבו של המלך הורתה את הכיוון. היום העתקו השערים למקום אחר לגמרי והם רחוקים וגבוהים יותר; איש אינו מורה את הכיוון; רבים אוחזים בחרבות, אבל רק כדי לנופף בהן, והמבט המבקש ללכת אחריהן מתבלבל.

לכן, אולי באמת מוטב לעשות כמעשהו של בוצפאלוס ולהשתקע בספרי החוק. בן-חורין, צלעותיו פטורות מלחץ חלציו של הרכב, לאור נורה דוממת, הרחק משאון הקרבות של אלכסנדר, הוא קורא את ספרינו העתיקים והופך את דפיהם.